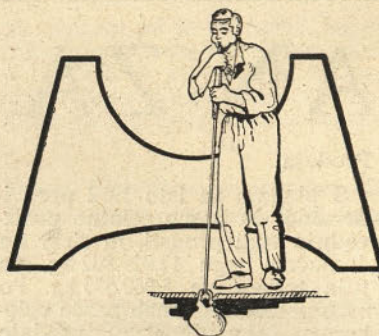

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto VIII.

Hrastnik, 7. 4. 1972

Št. 4

Urejuje uredniški odbor: Kozle Drago, Vračun Viljem, Racki Viktor, inž. Tramte Franc, Strgaršek Janko, Janežič Alojz, Gerhard Jože. Odgovorni urednik: Gerhard Jože. Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilu kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. Tisk in klišej AERO, kemična in grafična industrija Celje

IZVOLJEN JE NOV DIREKTOR

Delavski svet je dne 17. marca 1972 na podlagi predloga razpisne komisije kot edinega kandidata izvolil za direktorja podjetja tov. Mrcina Maksa, diplomiranega inženirja, ki je prevzel direktorske posle s 1. aprilom 1972.

Mrcina Maks, dipl. ing. se je kot diplomant zaposlil v Steklarni Hrastnik leta 1952 in kmalu nato prevzel delovno mesto tehničnega direktorja. Skupno z direktorjem podjetja je aktivno sodeloval pri težki nalogi rekonstrukcije tovarne in izpopolnitvi tehnoloških postopkov. V letu 1971 je postal direktor razvojne sektorja, na podlagi razpisa pa je bil enoglasno izvoljen za direktorja podjetja. Glede na svojo strokovno usposobljenost, zanimanje za delo in družbeno-politično aktivnost bo ob pomoči svojih sodelavcev vsekakor lahko uspešno vodil podjetje.

Kljub ogromnim dosežkom, ki jih je dosegla Steklarna Hrastnik, saj se je izvršila revolucionarna sprememba v proizvodnem procesu in na družbeno-političnem področju, vendar čakajo podjetje še pomembne naloge, če želi stopiti v korak z ekonomiko, tehnološkim procesom in samoupravo podjetja. Izredna naloga obstaja na področju spremembe tehnoloških goriv, uvedbe avtomatizacije in razširitev avtomatske proizvodnje. Pomembna naloga tudi obstaja v avtomatizaciji odnosa in pri uvedbi proizvodnje novih artiklov itd. Posebno pereče vprašanje, ki bo zahtevalo izredno aktivnost, bo vprašanje ukinitve nočnega dela žena in mladine, saj smo od pristojnih republiških organov in

zveze sindikatov prejeli opozorilo, da moramo tako delo po določenem sanacijskem programu odpraviti.

V zelo kratkem času bo potrebno tudi rešiti organizacijska vprašanja v podjetju, tako v pogledu organizacije dela kot organizacije samouprave. Upošteva-joč amandmaje se bodo v podjetjih ustanavljale temeljne organizacije združenega dela, ki so v ekonomskem, organizacijskem in samoupravnem pomenu znatno drugačne oblike asociacij delovnih ljudi — neposrednih proizvajalcev, kot je to razvidno iz sedanjih oblik organizacij združenega dela. Zlasti bo težka naloga v pogledu strokovne zasedbe ustrežajočih delovnih mest, izvršitev prerazporeditev in drugih organizacijskih sprememb.

K izvolitvi čestitamo!

Klanšek Jože je bil zaposlen v Steklarni Hrastnik že pred vojno, v času okupacije je bil v taborišču in se po osvoboditvi ponovno zaposlil v Steklarni Hrastnik. Njegove napredne ideje kot predelavca so bile kmalu iznesene pri pristojnih organih, zato je že v dobi administrativnega upravljanja postal po odredbi ministrstva ravnatelj Steklarne Hrastnik in kasneje direktor podjetja. Lahko trdimo, da je po stazu najstarejši direktor v Sloveniji in da je v času opravljanja dela na tem delovnem mestu izredno mnogo prispeval h kolektivnim uspehom.

Kot osebnost je bil prisoten, ko je naša družba vršila revolucionarne spremembe, vendar je s svojim odkritim in jasnim stališčem bil vedno na strani samouprave neposrednega proizva-

jalca, zato so bile njegove misli in ideje v praktičnem pogledu vedno dobrodošle in upoštevane. Bil je direktor, ko smo izvolili prvi delavski svet, ko smo prešli tri faze rekonstrukcije, ko smo iz stare tovarne, ki je ni nikjer več, zgradili nov gigant evropskega pomena. Izredne so bile tudi njegove misli na samoupravnem in političnem področju, kjer je kot direktor aktivno sodeloval v družbeno-političnih organizacijah, zlasti pa je svoj pogled usmerjal na mladino in delal z mladino in bil njen mentor, za kar je prejel mnogo občinskih in republiških priznanj.

Imel je tudi razumevanje za rekreacijo in športno dejavnost, saj smo ob njegovi podpori zgradili tudi športne in kulturne objekte.

Pri primopredaji poslov direktorskega mesta smo ugotovili, da ga potrebujemo še določen čas kot svetovalec na določenih področjih, tako da bo po primopredaji ostal še določeno število mesecev kot član delovne skupnosti. Za njegovo delo se mu iskreno zahvaljujemo in želimo, da bi še večkrat prišel med naše vrste in nam pomagal pri nadaljnjem ekonomskem in samoupravnem razvoju s svojimi nasveti.

DELAJSKI SVET STEKLARNA HRASTNIK

Na podlagi 80. člena Statuta podjetja Steklarne Hrastnik, na podlagi sklepa seje delavskega sveta z dne 17. III. 1972, delavski svet

RAZPISUJE

volitve članov delavskega sveta in svetov organizacij
združenega dela.

1. Volitve bodo 19. IV. 1972 za delavski svet podjetja in svete organizacij združenega dela.

Volilna komisija določi uro pričetka dela volilnih odborov in čas, do kdaj morajo biti volišča odprta.

2. Mandat članov delavskega sveta traja 4 leta, za mandatno dobo 1972—1976 se izvolijo na novo člani kot nadomestilo za člane, ki so bili na preteklih volitvah izvoljeni za mandatno dobo 2 let.

Član ne more biti izvoljen za člana delavskega sveta ali sveta organizacije združenega dela dvakrat zaporedoma.

3. Volilna komisija imenuje volilne odbore in pripravi vso ustrezajočo dokumentacijo za nemoten potek volitev v delavski svet in svete organizacij združenega dela.

4. Komisija za sestavo volilnega imenika mora pravčasno v skladu s programom volitev sestaviti volilni imenik, ga predložiti v potrditev volilni komisiji in ga oglasiti z možnostjo pravnega pouka.

5. Zbori delovnih ljudi, kjer se bo vršilo predlaganje kandidatov, se mora opraviti po posameznih organizacijah združenega dela od 3. do 7. IV. 1972. Natančnejši razpored se izvrši po sporazumu med volilno komisijo in vodjo organizacije združenega dela in predsednikom sveta.

6. Kandidatne liste zborov delovnih ljudi za člane delavskega sveta in svete organizacij združenega dela morajo biti predložene v 3 dneh po izvršitvi zbora.

Volilna komisija mora kandidatno listo javno oglasiti, pred tem pa priskrbeti mnenje vsakega kandidata oziroma njegovo izjavo, da v zvezi z izvolitvijo za člana prevzema vse pravice in dolžnosti, ki jih ima kot član v zvezi z zakonom, statutom in drugimi splošnimi akti podjetja.

7. Volitve v delavski svet podjetja in svete organizacij združenega dela se priglasijo Skupščini občine Hrastnik.

Predsednik delavskega sveta
Franjo Krsnik

PLAN ZA LETO 1972

Osnova za sestavo plana za leto 1972 so bile razpoložljive proizvodne in prodajne možnosti. Asortiman, ki je predviden za proizvodnjo, predstavlja hkrati tudi asortiman prodaje. Na osnovi tako sestavljenega asortimana je tudi predvidena neto realizacija. Proizvodne zmogljivosti so izračunane na osnovi normativov za posamezne proizvodne skupine in števila brigad v obratu ročne in polavtomatske proizvodnje ter doseženih proizvodnih normativov v obratu avtomatske proizvodnje. Za obrat ročne in polavtomatske proizvodnje je upoštevano 250 delovnih dni, medtem ko za obrat avtomatske proizvodnje predvidevamo 360 delovnih dni, razen avtomatske stiskalnice, v številu delovnih dni za avtomatsko proizvodnjo so všteti tudi dnevi, potrebni za menjave orodij in manjša tekoča pravila.

Proizvodnja

S planom za leto 1972 predvidevamo, da bomo v obratu ročne in polavtomatske proizvodnje proizvedli 8.696.112 kg, kar je v primerjavi z doseženim v letu 1971 9,71 % več. V obratu avtomatske proizvodnje pa predvidevamo, da bomo v letu 1972 proizvedli 13.194.225 kg, kar je po primerjavi z doseženim v letu 1971 3,20 % več. Celotna planirana proizvodnja v kg za leto 1972 znaša 21.890.337 kg, kar je v primerjavi z doseženim v letu 1971 6,01 % več. Iz proizvodnih kazalnikov je razvidno, da bomo za doseganje plana morali vložiti več pozornosti predvsem na področju ravnanja z že proizvedenimi količinami.

Proizvodni odpadki

Ker smo v letu 1971 proizvodni odpadki precej presežili, in sicer v obeh obratih, zato nam doseženi kazalniki ne morejo služiti kot osnova za plansko predvidevanje za leto 1972. Kot osnova za planirani proizvodni odpadki so nam služili kazalniki, ki smo jih dosegli v letu 1970, oziroma planirali za leto 1971. Proizvodni odpadki je za ročno in polavtomatsko proizvodnjo predviden v višini 17,09 %, za obrat avtomatske proizvodnje pa se predvideva odpadki v višini 12,25 %. Povprečni odpadki za oba obrata skupaj pa se predvideva v višini 12,67 %. Višina predvidenega odpadka naj ne služi kot merilo za doseganje letnega, ampak se naj naše prizadevanje usmeri v to, da bo skrb, s tem pa hkrati tudi dolžnost vseh zaposlenih, da bi odpadki bili nižji, kot ga predvidevamo.

Zavedati se namreč moramo, da je v proizvodnem odpadku del naše akumulacije in nam ne sme biti vseeno, kam se ta akumulacija preliva. S proizvodnjo nastanejo tudi proizvodni stroški, na katerih višino imamo le delni vpliv, naša dolžnost pa naj bo v tem, da bomo čim več proizvedenih komadov vskladiščili oz. prodali in s tem tudi povečali dohodek. Ker so v dohodku zapopadene sredstva osebnih dohodkov, nam ne sme biti vseeno, kolikšna bodo ta sredstva, ker ravno od teh sredstev zavisijo tudi naši OD.

Prodaja

S planom za leto 1972 predvidevamo, da bomo celotno proizvodnjo tudi prodali, in sicer na domačem trgu 12.929.802 kg, na tuja tržišča pa 8.960.535 kg. Po neto prodajnih cenah znaša celokupna vrednost prodaje 149.987.324 din. Iz obrata ročne in polavtomatske proizvodnje se predvideva, da bomo po neto prodajnih cenah prodali na domačem trgu za 41.734.920 din, v izvozu pa za 39.415.948 din ali skupno za 81.150.868. Iz obrata avtomatske proizvodnje predvidevamo, da bomo na domačem trgu prodali za 60.192.855 din, v izvozu pa 8.643.600 din, ali skupno 68.836.445 din.

Izvoz

S planom za leto 1972 se predvideva, da bomo na tuja tržišča prodali za 48.059.548 din ali v \$ 2.827.032. Izvoz je predviden v države zahodne Evrope (Nemčija, Anglija, Belgija, Avstrija, Italija, Švedska) in ZDA. Tudi v letošnjem letu je ZRN na prvem mestu. Sledijo ji ZDA, Italija, Av-

strija, Anglija, Belgija in Švedska.

Poslovni stroški

Poslovni stroški za leto 1972 se predvidevajo v višini 80.710.073 din, od tega znašajo čisti materialni in režijski stroški 64.193.613, amortizacija 8.700.000, pogodbeni in zakonske obveznosti 7.816.460 din. V materialnih stroških predstavljajo najvišjo postavko energetske viri (mazut, električna energija, butan, voda, kisik in premog). Poslovni stroški so v primerjavi z 1971 za 9,73 % višji. Povečanje je nastalo zaradi povišanja cen v letu 1971. V strukturi stroškov je sigurno nekaj takšnih, na katerih višino s svojim odnosom in ravnanjem lahko vplivamo, vsak prihranek na materialnih stroških povečuje dohodek ter tako tudi sredstva za osebne dohodke.

Celotni dohodek — realizacija stekla.

Celotni dohodek podjetja se predvideva v višini 149.987.324 din in je v primerjavi z doseženim celotnim dohodkom v letu

1971 za 20,56 % višji. Poslovni stroški znašajo 80.710.073, dohodek pa 69.277.251 din in je v primerjavi z doseženim dohodkom v letu 1971 za 36,24 % višji. Razmerje med celotnim dohodkom znaša 53,81 % poslovnih stroškov in 46,19 % dohodek podjetja. Stopnja ekonomičnosti, tj. razmerje med celotnim dohodkom in poslovnimi stroški je 1,86, se pravi, da za vsak vloženi dinar ustvarimo 1,86 din celotnega dohodka. Z letnim planom predvidevamo, da bomo v letu 1972 imeli 1820 zaposlenih.

S planom za leto 1972 predvidevamo, da bo povprečni osebni dohodek na zaposlenega znašal 1.650—1.750 din, to je v primerjavi z doseženim povprečnim osebnim dohodkom v letu 1971 za približno 28 % več. Samoupravni sporazum nam daje možnosti, da izplačamo predvideni povprečni osebni dohodek na zaposlenega, toda zavedati se moramo, da nam pa realizacijo omogočajo le doseženi poslovni rezultati.

Krsnik Franjo

Odbor za plan in finance o planu za 1972. leto

Razširjeni seji odbora za plan in finance so prisostvovali tudi člani poslovnega odbora, vodje svetov organizacij združenega dela, predsedniki svetov in predstavniki družbenopolitičnih organizacij podjetja.

Osnutek plana za leto 1972 je obrazložil tovariš Franjo Krsnik, vodja planske službe. Ker je plan za leto 1972 prikazan v številkah v drugem sestavku, bi navedel le nekaj ugotovitev sestanka.

— Da se realizira plan, se bo treba točno držati vseh rokov remontov peči. Za vsak remont je potrebno določiti točne termine.

— Remont H banje 45-tonske v novem obratu je treba izvršiti v zadnjih dneh meseca decembra. Potrebno je ukreniti vse, da se banja v redu vzdržuje, tako da bo sposobna topiti maso do tega roka.

— Ker prehajamo na nov način taljenja steklene mase z elektriko, je treba vse ukreniti, da se proizvodnja v najkrajšem času normalizira. Prav tako si je treba prizadevati, da bo poizkusni rok uvajanja nove stiskalnice čim krajši.

— Mesečno moramo točno analizirati izvajanje operativnih planov in se boriti, da bodo mesečni plani realizirani.

— Že v prvih mesecih je treba ustvariti rezervo, ker bo v poletnih mesecih zaradi letnih dopustov in vročine težje realizirati planske proizvodnje. Navzoči so se strinjali s takšno politiko in soglašali, da se ustvari rezerva za poletne mesece.

— Odbor je zadalžil vse vodje združenega dela za izredno varčevanje pri materialu, vodi in elektriki, ker so stroški v teh postavkah izredno visoki. Predvidoma pa bodo cene za material, prevoze in elektriko še porasle.

— Zaradi zaposlenih in njih izvršiteljev po posameznih eno-

tah bo potrebno stremeti za tem, da si posamezni oddelki medsebojno pomagajo. Število izvršiteljev pa imeti točno po predvidenem planu. Potrebno bo nekaj delovnih mest avtomatizirati, tako da se v doglednem času zmanjša število zaposlenih.

— Predloženo je bilo, da se v okviru kolektiva ne sklepa več

civilnopravnih pogodb za posamezna dela, temveč, če je že potreba za takšno delo, naj se plačajo nadure.

— Sprejet je bil predlog, da naj se obračuna vrednost točke za mesec marec 1,25 din.

— Plan je bil sprejet, o njem bo razpravljala delavski svet.

r. r.

Delavski svet odobril finančna sredstva za društva in družbenopolitične organizacije

Delavski svet je na svojem zasedanju v februarju, ko je sklepal o zaključnem računu podjetja, obravnaval tudi vloge družbenopolitičnih organizacij za dodelitev dotacij v letu 1972 ter odobril naslednje:

Zvezni združenj borcev NOV Hrastnik za preventivno zdravljenje 17.750 din; komisiji za varstvo žena in mladine za obdaritev zaposlenih žena ob 8. marcu 24.300 din.

Tovarniškemu odboru sindikata	110.900 din
predsedstvu tovarniške konference mladine	27.000 din
pevskemu društvu »Svoboda II«	2.800 din
ZB NOV teren II.	2.500 din
tovarniški konferenci ZK	4.000 din
godbi na pihala	15.000 din
brodarskemu društvu	6.000 din

Tovarniškemu odboru sindikata je odobril sredstva predvsem za stroške preventivnega zdravljenja članov delovnega kolektiva. Ostala društva in organizacije trošijo sredstva za funkcionalne izdatke ali nabave inventarja za svoje delovanje.

SPOMINI

Ko letos proslavljamo 80-letnico rojstva tovariša Tita, mi je živo v spominu dogodek — »srečanje s tovarišem Titom« na mladinski progi Brčko—Banovići v kraju Živinice dne 27. septembra 1946, ko je obiskal graditelje proge in tudi našo brigado, I. revirsko brigado »Tončke Čec« iz okraja Trbovlje. Namestnik komandanta tovariš Bregar Rudi ga je pozdravil v imenu brigadirjev in ga seznanil z delovnimi uspehi in življenjem v brigadi. Brigadir Kocman Milan »Mali« je nosil transparent z napisano obvezo, da bo tega dne v čast obiska tovariša Tita nako-panih 400 kubičnih metrov zemlje. Tovariš Tito ga je vprašal, če bo brigada res toliko zmogla. Odgovor je bil po knapovsko, tako in nič drugače. Zanimal se je, če je naša brigada iz tistih Trbovelj pod Čebinami, kjer je bil leta 1937 kongres KPS.

»Zvečer se zopet oglasim«, je dejal tovariš Tito. In mi smo dan obljubo izpolnili, oziroma smo plan presegli, za kar smo bili od njega pohvaljeni.

Po končanem obhodu je tovariš Tito v svojem zaključnem govoru v kraju Živinice dejal:

»Za menoj je mrka Konjuh planina, ki me spominja na hrabrost borcev, med katerimi je bilo mnogo mladih, ki jim ni bilo usojeno dočakati svobode. Danes, ko prav tako gledam vas mlade pred seboj, ki z velikim samozatajevanjem premagujete vse težave in dosegate ogromne uspehe, imam v sebi zadoščenje, da žrtve med NOB niso padale za stonj.«

Tej prvi zvezni akciji so sledile še neštete večje in manjše delovne akcije širom naše domovine, ki so kovale bratstvo in enotnost med narodi Jugoslavije in ustvarjale resnično medsebojno tovarištvo.

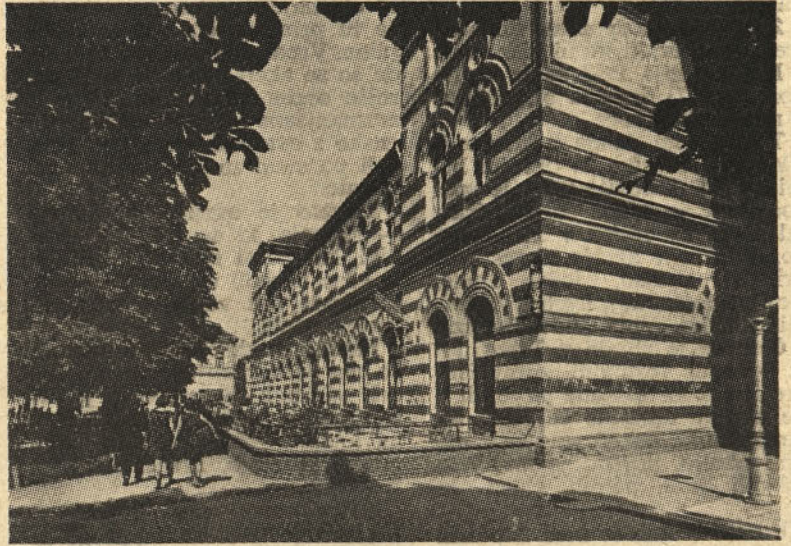
Prav tako pa mi bodo ostali živi v spominu nepozabni trenutki z udeležbo na proslavi 25-letnice pričetka del na izgradnji proge Brčko—Banovići aprila 1971 v Brčkem. Že sam videz mesta je pokazal, da so se njegovi prebivalci pripravili na čim slovesnejši sprejem nekdanjih brigadirjev — graditeljev. Te trenutke občutkov se ne da popisati. Dvorana, ki nas je sprejela na slavnostno akademijo, nas je prevzela s svojo notranjo ureditvijo in programom. Pogled

po dvorani pa je bil boleč, kajti nekdanjo mladostno razigranost je v 25 letih zresnil tok življenja. Nekdanji mladinci in mladinke so bili samozavestni osive-

li moške in žene. Prenekateremu izmed njih življenje ni dalo tistega, kar je s svojo udeležbo v 25 letih dela zaslužil.

V. V.

Nekaj posnetkov s proslave 25-letnice gradnje mladinske proge Brčko—Banovići aprila 1971, katere so se udeležili kot delegati nekdanji brigadirji iz Hrastnika

Brčko — hotel Posavina, kjer je bila pogostitev na predvečer proslave

Hrastniška delegacija, med njimi Hrastničana: Miro Felicjan, godbenik JLA in Vinko Trinkaus, rudarski pisatelj. Manjka delegat Tanšek Milan, ki je vršil vlogo fotografa

Delegacija, ki je vzdrževala stike med brigadirji I. izmene Brčko—Banovići, kraj Bukvik in prinašala sporočila tistim zaskrbljenim staršem, ki so svoje otroke prvič pustili na tako pot (delovno akcijo).

Prvi trenutki ob izstopu iz vlaka v predmestju Brčkega, ki je v petindvajsetih letih močno spremenilo svojo podobo

Okrasen spominski vlak, ki je pred petindvajsetimi leti prvič zapeljal po progi Brčko—Banovići

GRADILI SMO PROGO ŠAMAC-SARAJEVO

Petindvajset let bo minilo, ko smo vključeni v »Celjsko brigado«, sestavljeno iz treh čet: revidske, celjske in šmarske, delali v zadnji izmeni izgradnje proge Samac-Sarajevo.

Zivo so mi v spominu dogodki treh mesecev, ki jih ni bilo malo.

Konec julija 1947 se je vrnila domov že II. izmena brigadirjev z mladinske proge.

Takrat sem delala v komiteju LMS v Hrastniku in okrajni komite LMS Trbovlje nam je sporočil, da je treba organizirati mladince za odhod v III. izmeno. Šli smo v akcijo in sestavili brigado: Janko, Jože, Stane, Nestl, Stane, Julij, Ljubo, Viktor, Milka, Olga, Vida, Slavi in jaz.

Četa se je zbrala v Trbovljah in opravila formalni zdravniški pregled. Zbor brigade pa je bil v Celju. Dva dni smo se vozili do Žepč v BiH. Znašli smo se v novem okolju, povsod je mrgolelo mladih ljudi, polnih elana do dela.

Utaborili smo se med Žepčami in Viništom. Barake so bile že postavljene saj je bilo v njih že pred nami več delovnih brigad. Brigada je takoj odšla na delovišče. Vsa naša mehanizacija je bila: kramp, lopata, samokolnica in tolkač (štamfer). Sektor, ki smo ga dobili v obdelavo, je bil močvirnat in prerasel z visokim ločjem. Tod bo že čez 3 mesece stekla železniška proga, nam je dejal komandant brigade. Začuden smo ga pogledali in vsakdo si je mislil, da to skoraj ni mogoče. Zagrizli smo se v delo ter tekmovali med seboj, kdo bo več nakopal in speljal. Močnejši so kopali in vozili zemljo na nasip, šibkejši pa so tlačili (štamfali) zemljo na nasipu, ki je vidno rasel. Elan do dela je bil izreden. Vedno in povsod nas je spremljala misel: Proga mora biti zgrajena pred rokom!

Kar bi v normalnih razmerah opravili trije, je takrat storil en sam. Krvavi žulji na rokah so se pomešali z blatom. Ni bilo časa

misлити na bolečine, ki so zbadale do srca. Roke so se po nekaj dneh utrdile. Med nami je vladalo veliko tovarištvo. Delovne akcije so res kovačnica mladine, ki oblikujejo mladega človeka, če tu prevladujeta red in disciplina. Vredno je omeniti tudi to, da so se akcij udeležile tudi starejše osebe in invalidi, ki so z nezmanjšano požrtvovalnostjo enako z ostalimi brigadirji dosegali po svoji moči zavidljive rezultate.

Vredno je omeniti brigadirje — rudarje, ki so bili vsi udarniki, kar so si tudi zaslužili, saj je eden naredil več kot 5 drugih, ki nismo bili vajeni težkega fizičnega dela.

Povsod na delovišče in z njega pa nas je spremljala pesem: (tj. del) »Šamac-Sarajevo to je naša meta, izgraditi prugu još ovoga leta.« Idemo, radimo, novu prugu gradimo, kreče nas rad, zove obnova.

Naj navedem samo en primer. Ko so bile tračnice za progo že položene po nasipu, so pesek vozili ponoči. V tistih zadnjih dneh smo spali le po 3 do 4 ure, delali smo podnevi in ponoči.

Dva rudarja sta prevzela en vagon in ga izpraznila prej kot dekleta, ki smo bile v drugem vagonu, čeprav nas je bilo 8.

Za dobro voljo in razpoloženje je vedno poskrbel brigadni humorist Popkov Janezek (tak vzdevek smo mu dali v brigadi), ki pa je bil tudi pri delu med najboljšimi brigadirji. Takega nismo poznali samo mi, temveč tudi sosednje brigade: Zagrebška in Banjeluška.

Ponovno smo pričakali prvi vlak in v njem tovariša Fita, ki nas je pozdravil v Zavidovičih, kjer so se zbrale vse brigade iz sektorja med Zavidoviči in Žepčami.

Po zgledih takratnih akcij mladine naj se ravna sedanja mlada generacija, pa bo tovarištvo in medsebojno razumevanje trdnjše in trajnejše. B. J.

pa so se občinstvu predstavili pevci in pevke s svojimi pevskimi točkami.

Za boljše razpoloženje in vzdušje gladalcev v dvorani pa so pripravili posebno nagradno igro. Trije sedeži v dvorani so imeli na svoji spodnji strani zataknen po en izvod Mladine. Trije gledalci, ki so Mladino tudi našli na svojih sedežih, so morali priti na oder, kjer so se pomerili v spretosti.

Njihova naloga je bila napihni pet balonov. Na balonih so bile označene črke, iz katerih je bilo treba sestaviti neko besedo, v našem primeru je bila — iskra. Med tekmovalci je bil tudi naš predsednik Razpotnik Mirko, ki je v tej igri zmagal in si pridobil lepo nagrado Peko iz Tržiča — par čevljev.

Bilo je še več podobnih spretostnih iger, ki so poskrbele za

vzdušje v dvorani in tudi za sprostitve tekmovalcev.

Program je bil torej dokaj pester, zato sta dve uri kaj hitro minili.

Vendar se po končani oddaji še nismo razšli. Organizatorji so namreč poskrbeli, da nas je ansambel VIA GORA, ki je že prej spremljal oddajo, še naprej zabaval s svojim programom, mi pa smo plesali. V odmorih smo si lahko ogledovali razstavljene predmete — izdelke posameznih sodelujočih aktivov. Predstavniki nekaterih sodelujočih aktivov so prinesli s seboj tudi značke svojih aktivov in nam jih poklonili v spomin na to srečanje.

Upajmo, da to ni bilo zadnje takšno mladinsko srečanje in da bodo zmagovalci nadaljevali z organiziranjem podobnega kot je bilo to v Ljubljani v domu JNA.

Grčar Vojka

Dan žena smo svečano proslavili

Krajevna organizacija Zveze borcev terena II. je tudi ob letošnjem 8. marcu — dnevu žena povabila vse članice Zveze borcev na krajši razgovor, ki je bil povezan z manjšo slovesnostjo. Razveseljivo je bilo, da se je v letošnjem letu odzvalo veliko več članic kot prejšnja leta.

V uvodnem delu je vse navzoče članice pozdravil v imenu Krajevne organizacije Zveze borcev terena II tajnik organizacije. V krajšem nagovoru je orisal pomen in vlogo vseh tistih naših žena, ki so aktivno sodelovale v borbi proti okupatorju, tistih, ki

so izgubile med vojno svoje najdražje in vseh tistih, ki so pretrpele muke in trpljenje v raznih koncentracijskih taboriščih. S svojim prispevkom v borbi so doprinesle svoj delež, da lahko danes praznujemo ta veliki dan naših žena.

V prijetnem razpoloženju je bilo v razgovoru izraženih niz želja, ki bi jih morali danes reševati, da bi olajšali delo naših žena.

Krajevna organizacija ZB je svojim članicam pripravila zakusko in skromna darila.

V. V.

Udeleženke srečanja poslušajo pozdravne besede tov. Rackija

Dan žena je letos proslavljalo veliko število bork in internirank v Steklarni

Mladinska oddaja »Saturn 72«

V Ljubljani je bila dne 10. 3. 1972 ob 18. uri v domu JLA mladinska oddaja »Saturn 72«. Imenovali so jo po njenem organizatorju — mladinskem aktivu Saturnusa iz Ljubljane. Na tej oddaji so sodelovala naslednja podjetja: Tomos Koper, Peko Tržič, Alpina Žiri, ZP Iskra Kranj-Ljubljana, Saturnus iz Ljubljane in Steklarna Hrastnik.

Torej smo tudi mladinci iz Steklarne sodelovali na tej oddaji. Z avtobusom izpred parkirnega prostora Steklarne smo v petek ob 15. uri krenili proti Ljubljani. V slabih dveh urah smo že bili v domu JLA, kjer so nas pričakali organizatorji in predstavniki ostalih udeležencev te oddaje.

Ob 18. uri je pred mikrofonom stopila napovedovalka Jana Cede. Pozdravila je vse navzoče, posebno še povabljenе članice nekaterih kolektivov in seveda nekatere vodilne iz Saturnusa.

Takoj zatem pa je začela s predstavljanjem tekmovalnih ekip, katerih vsaka je štela tri

člane, in še seveda strokovne žirije. Imenovane ekipe so se pomerile v znanju iz treh področij, in sicer iz politike, kulture in športa. To je bila namreč glavna tekmovalna točka, kjer so se ekipe borile med drugim tudi za prehodni pokal Saturn 72. Našo ekipo sta zastopala dva mladinci in ena mladinka. Po prvi seriji vprašanj smo s Tomosom iz Kopr delili tretje oziroma četrto mesto, nato pa smo pri dodatnem vprašanju klonili in ekipa iz Kopr se je uvrstila naprej v finale. V finalu pa je celo zmagala pred ekipo Iskre iz Kranja in Saturnosom. Tako si je ekipa Tomosa priborila prehodni pokal Saturn 72, zraven pa je vsak član ekipe prejel še lepo praktično nagrado. Toda tudi ostali nismo ostali praznih rok. Nismo dobili zmagovalne nagrade, bile pa so vsaj tolažilne ali nagrade v spomin na to srečanje, in sicer eden od izdelkov Saturnusa.

Vmes, med posameznimi deli, se pravi za vsako serijo vprašanj

ČLOVEK V PROCESU PROIZVODNJE

(Nadaljevanje iz 3. številke)

Takšne ugotovitve so danes tudi teme pogovorov nekaterih sestankov republiškega sindikata, kjer se vedno bolj pojavljajo diskusije in iščejo pojasnila pri posameznih medicinskih in inšpekcijskih institucijah, ki opravljajo periodične zdravstvene preglede delavcev v delovnih organizacijah. Medtem ko so delovni pogoji in dolžina delovnega časa delavcev v privatnih in družbeno obrtnih dejavnostih v pretežni večini dokaj slabše kot v industriji, so rezultati zdravstvenega stanja, oziroma število delovnih invalidov neprimerno manj zaskrbljujoče. Res je število zaposlenih v drugačnem razmerju, vendar to ni izhodišče glede na to, da dajejo posamezni statistični faktorji na pogostnost in resnost dovolj jasne rezultate. To se torej odraža v stalnem porastu števila delovnih invalidov v različnih panogah industrije. Če pa primerjamo rast tega problema nekaj let nazaj, bomo dobili dokaj čudno in praktično nemogočo sliko in to od časa pred nekaj leti, ko je bil sprejet sklep o denarnih nadomestilih na mesečni OD za kategorizacijo invalidov dela. Od takrat naprej je rast števila delovnih invalidov v porastu in danes tudi pri nas žal moramo ugotavljati, da ne moremo mimo tega problema. Danes se številne gospodarske organizacije, med njimi tudi steklarna Hrastnik, ukvarjajo s perečimi vprašanji, kako zagotoviti nastalemu številu delovnih invalidov ustrezno zaposlitev, glede na to, da je delo v steklarski industriji dokaj zahtevno.

Izhajamo namreč iz dejstva, če bi res obstajali ali prevladovali tako slabi pogoji dela v gospodarskih organizacijah, posebno v naši tovarni, potem bi jih morali inšpekcijski organi republike bolj obremenjevati z zahtevami po sanaciji delovnih območij. To v pretežni večini ni potrebno, kar velja tudi za našo gospodarsko organizacijo, ker se vodstva kolektivov in samoupravnih organov z vodilnim kadrom ter s posameznimi službami predobro zavedajo, da so glavni odgovorni nosilci varstva pri delu, katerega tudi stalno pospešujejo in težijo za sodelovanjem in njegovim razvojem. Ker pa obstoječe število delovnih invalidov izhaja iz različnih vzrokov, ki so pripeljali do zmanjšanja delovne sposobnosti in celo invalidske upokojitve, zato je neosnovana trditev, da leži krivda samo na pogojih dela v podjetju, saj vemo, da traja delovni čas slabo tretjino dneva, medtem ko ves ostali čas ostane na razpolago vsakemu posamezniku. Ta preostali čas pa je izkoriščen za vse mogoče dejavnosti, ki lahko vplivajo pozitivno ali večkrat negativno na delovno sposobnost in samo zdravstveno stanje ljudi. Zaželeno bi bilo, da bi bili člani kolektiva seznanjeni z dejanskimi izhodišči tega zla in kateri faktorji največkrat vplivajo nanj. Potem bi se lahko mnogokrat diskusija o vprašanih nastajanju delovnih invalidov obrnila popolnoma v drugo smer.

Za določeno število delovne invalidnosti ni torej vedno izhodišče zgolj proizvodno delo in pogoji dela, pač pa igra važno vlogo splošno zdravstveno stanje

zaposlenih. Nanj vplivajo zelo slabe mikroklimatske razmere v zasavski dolini, nagnjenosti k obolenju, poškodbe in zdravstvene okvare izven dela s poznejšimi trajnimi posledicami, neuporaba osebnih zaščitnih sredstev pri zdravju škodljivih in nevarnih delih, način življenja, nočno delo, uživanje zdravju škodljivih tekočin kot posledice obolenja na drugih organih človeka, kar se končno zaključuje z invalidsko komisijo. Ta problem ni samo aktualen v naši delovni organizaciji, ampak je vzrok zmanjšane delovne sposobnosti v mnogih gospodarskih panogah, kot so rudarstvo, gradbeništvo, transport, kmetijstvo itd. Za vse pa obstaja splošna ocena, postal sem delovni invalid.

Torej takšne in podobne ocene vsekakor ni mišljeno niti možno posploševati, temveč na njihovi osnovi težiti za boljšo klasifikacijo vzrokov delovnih obolenj in njihovih posledic.

Jasno je, da prekomerno uživanje škodljivih tekočin telesu ne koristi, ampak slabi celotni živčni sistem preko ožilja, mišic ter ostalih organov telesa, dokler telo ne omaga in začne izgubljati telesno moč in končno sposobnost za opravljanje vsakodnevnega dela, nakar mnogokrat nastopi iskanje invalidske kategorije.

Druga pa je resnična, delovna invalidnost, ki nastaja vzporedno iz počasnih posledic dela in delovnih razmer, ki jih pogojujejo mikroklimatske okoliščine, delo v ropotu, delo z zdravju škodljivimi surovinami, temperaturne razmere (glede na letni čas), težina dela, hitrost dela itd. Zanimiva je ugotovitev, da zaradi navedenih faktorjev dela izhajajo manjše število delovnih invalidov, kot bi sicer pričakovali. To lahko tudi pripisujemo izboljšanju organizacije dela, izbiri klasifikacije artiklov po težini, skrajšanemu delovnemu času, uvajanju sodobnejših tehnoloških procesov in delno tehnični izpopolnitvi delovnih in zdravstvenih pogojev dela ter urejanju delovišč (izločitev generatorskega plina iz uporabe za talilne in hladilne peči — s strupenimi škodljivimi komponentami) in splošnemu dvigu življenjske ravni.

Klasičnih delovnih invalidov, to so mišljeni delavci, ki so na svojem delovnem mestu izgubili zaradi primarnih ali sekundarnih faktorjev dela en ali drugi del telesa, praktično ni, razen nekaj lažjih izjem poškodovancev, kar pa bi bilo pri sedanjem stanju in nevarnih operacijah dela v celnem podjetju povsem možno pričakovati. Trenutno ta klasifikacija poškodovancev ne predstavlja za kolektiv problema, ki bi ga bilo potrebno obravnavati, kar je le odraz določenega uspeha organizacije na področju varstva pri delu za celo organizacijo združenega dela.

Seveda ne smemo prezreti zmeraj večjega pojava in njenega vpliva s strani modernih industrijskih bolezni in obolenj, kot so naglušnost in živčna obolenja. V tej snovi se je že pristopilo k sistematskemu reševanju problema, predvsem v avtomatski proizvodnji na posameznih strojih, za zmanjšanje ropota. Kljub sanacijskim ukrepom pa je za dokončno rešitev teh obstoječih iz-

vorov delovnih poškodb na organizmih delavcev potrebno sodelovanje vseh zaposlenih v tem obratu. To pa zato, da bodo budno spremljali delo vgrajenih dušilnih naprav ropota ter sproti regulirali potreben pretok zraka z vgrajenim ventilom, da lahko dela stroj brezhibno in daje kvalitetne izdelke.

Torej iz navedenega je moč sklepati, da je naloga strokovnih služb in varstva pri delu ter organov upravljanja in sindikata, družbeno političnih organizacij in končno vseh članov kolektiva, da vsi težijo za preprečitve porasta števila delovnih invalidov z različnimi izhodišči z izvajanjem temeljnih načel varnega in zdravega dela. To je tudi v skladu s 4. členom temeljnega zakona o varstvu pri delu. Zato je potrebno, da se na delovnih mestih izvajajo sanacijski ukrepi ter da se uvaža potrebna mehanizacija, kjer je to mogoče, in da se urejujejo mikroklimatski pogoji dela in delovnega okolja ter racionalno izkorišča delovni čas tako, da se delo izvaja enakomerno, po vsej dolžini delovnega časa. Enako velja za delovno disciplino in red ter potrebno čistočo po prostorih tovarne, ki dajejo včasih dokaj nezavidljiv vtis. Važno je omeniti tudi transportne poti, po katerih se odvija klasični in mehanizirani notranji transport, ki so lahko mnogokrat velika nevarnost za ljudi, če vozniki ne vozijo po predpisanih delovnih navodilih, drugi ljudje pa ne spoštujejo v zadostni meri dela transportne službe.

Poleg tega je potrebno omeniti splošno osvetlitev v vseh delovnih in proizvodnih prostorih ter na transportnih poteh, ki ni povsod najboljša, oziroma ne zadostuje potrebam določenih delovnih mest in prostorov, kar ima za posledico neefektno osvetlitev. Tu večkrat ni potrebno drugega, kot redno čiščenje svetlobnih teles, na katere se nalaga prah in hlapi olj, zato je potrebno uvesti načrtno vzdrževanje obstoječih svetlobnih naprav. Kot je dobro znano, slaba osvetlitev na delovnih mestih povzroča pri delavcih glavobol zaradi obremenitve vidnih organov, obenem pa se povečuje možnost nastanka najrazličnejših nezdod pri delu ter se končno omenjena problematika odraža na kvaliteti dela in dobrem psihofiziološkem počutju ljudi na delu.

Pri vsem tem pa ne smemo prezreti dejstva, da naše podjetje nenehno vlaga določena finančna sredstva v sanacijo problemov za varno in zdravo delo, in to v najrazličnejših oblikah, od uvajanja sodobnejših delovnih priprav v delovne prostore do zamenjave energetskih virov s sodobnejšimi, ki ne onesnažujejo in zastrupljajo delovne mikroklimatske s strupenimi substancami. To velja za talilne in hladilne objekte in naprave, in pri tem ne prezremo čistega ekonomskega tehničnega vidika in pomena, ki vodi odločitve razvojnega sektorja.

Torej bi bilo zelo laično mišljenje vsakega posameznika ob misli, da se varno in zdravo delo odvija samo z uporabo osebnih zaščitnih sredstev, temveč je najvažnejši faktor na tem področju ravno tehnična varnost, ki je vgrajena v same delovne pripra-

ve in naprave ter uvedba sodobne proizvodne opreme v delovnih objektih z napravami, ki zboljšujejo pogoje dela. Zato tudi v prihodnje ostane uporaba osebnih zaščitnih sredstev vseh oblik kot zadnji faktor zaščite človeka v procesu proizvodnje, torej povsod tam, kjer še zaenkrat ni možno tehnično odrediti boljšega ukrepa rešitve nastalega ali obstoječega problema pri delu, ali da je delo osnovnega karakterja, ki ne bi zaenkrat preneslo stroškov sanacije z mehanizacijo.

Treba je še pogledati, kakšno vlogo glede varstva pri delu je obstoječi zakon namenil tistim vodilnim ljudem v gospodarski organizaciji, ki imajo po delovni funkciji največji vpliv na razvoj podjetja in osnovnih sredstev za proizvodnjo ter naprav za redno delo. To so konstruktorji, programerji proizvodnje in razvoja podjetja, nabavljalci delovne opreme, organizatorji proizvodnje (v delovnih obratih in razvoj notranjega transporta) ter končno mojstri in nadzorni delavci po obratih in delavnicah, ki po delovni dolžnosti odgovarjajo po delavnicah za ljudi in njihove pogoje dela po temeljnem zakonu.

Da se utemelji navedena trditev, je treba definirati 8. člen temeljnega zakona o varstvu pri delu, ki pravi:

— Organizacija, projektanti oziroma investitorji gradbenih objektov, ki so namenjeni za delovne prostore, projektanti in izvajalci tehnološkega procesa kot tudi izdelovalci delovnih priprav in druge opreme za delo ter sredstev za osebno varstvo pri delu in osebne varstvene opreme morajo pri projektiranju in konstruiranju oziroma lociranju in izvajanju del, kot tudi pri izdelovanju delovnih priprav ter sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu, upoštevati oziroma zagotoviti predpisane ukrepe in normative za varstvo pri delu.

Smisel teh in ostalih določil zakona je v tem, da je sleherna delovna priprava in delovni pogoji takšen, da se doseže z njihovo delovno funkcijo ob upoštevanju varstvenih faktorjev normalno delovno počutje zaposlenih.

Pri nas pa verjetno tudi drugje prihaja večkrat do kaj čudnih nasprotij na tem področju in to v primerih, ko se pojavijo manjši ali večji problemi za varno in zdravo delo v obratih proizvodnje ali pomožnih delavnicah.

Vodje posameznih obratov oziroma delovnih izmen večkrat ob nastanku problemov v njihovem oddelku trdijo pred delavci, da ni njihova naloga in skrb za odpravo nastalih pomanjklivosti, ki nato ogrožajo zdravstveno stanje delavcev pri delu. Glede na pojasnilo temeljnega in republiškega zakona o varstvu pri delu pa je jasno definirano, kakšne so pravice in dolžnosti iz tega naslova za vodilne in nadzorne ljudi v proizvodnji, za strokovne službe in končno neposredne za proizvajalce. V skladu s temi ugotovitvami je formuliran tudi interni akt — pravilnik podjetja o zdravstveni in tehnični varnosti pri delu v Steklarni Hrastnik, ki razčlenjuje in tolmači vprašanja organizacije varnega dela ter izvajanje sanacijskih ukrepov po vsakem neposrednem vodji dela v določenem delokrogu v sodelovanju s strokovnimi službami.

IZ DELA OBČINSKE SKUPŠČINE HRASTNIK

K OSNUTKU UKREPOV DRUŽBENO EKONOMSKE POLITIKE NA PODROČJU SPLOŠNE IN KOLEKTIVNE POTROŠNJE OBČINE HRASTNIK V LETU 1972

Ekonomsko politika za leto 1972, ki vključuje tudi politiko na področju splošne in kolektivne porabe, izhaja iz slovenske, jugoslovanske in občinske ocene gospodarskih gibanj za leto 1972, iz stališč Skupščine SR Slovenije iz meseca oktobra 1971 ter iz sklepov III. konference ZKS, ki govorijo o socialnem razlikovanju. Na podlagi teh dokumentov predlagamo predlog družbeno ekonomskih in bilančnih izhodišč za financiranje splošne in kolektivne potrošnje v letu 1972.

Vsebinska predloga usmeritve je v tem, da naj bi osebni dohodki ter splošna in kolektivna poraba počasneje naraščali kot družbeni proizvod. Davčne obremenitve gospodarstva pa bodo glede na družbeni proizvod manjše oziroma ne večje kot v minulemu letu.

V skladu s sklepi in stališči dogovorjene politike naj bi v letu 1972 uveljavili naslednje:

Izvajanje samoupravnih sporazumov in družbeni dogovor za gospodarstvo naj bi zagotovila, da bi sredstva za osebne dohodke naraščala počasneje kot pa bo naraščal družbeni proizvod. Ker bodo na osnovi zaključnih računov znani rezultati gospodarjenja in delitve dohodka za preteklo leto, bo možno opraviti popolnejšo oceno delovanja meril samoupravnih sporazumov. Dosedaj ocenjeni razpoložljivi podatki kažejo, da se bodo osebni dohodki v občini dvignili v povprečju nadsorazmerno v primerjavi s preteklim obdobjem. Splošno znano je, da znašajo poprečni osebni dohodki v občini že nekaj let nazaj okoli 10% manj kot znaša republiško povprečje. To pa pogojuje obstoječa struktura zaposlenih in neakumulativna bazična industrija, ki zaposluje nad 70% od vsega števila zaposlenih v občini.

Družbene službe, ki se financirajo preko občinskega proračuna in samoupravnih skupnosti, imajo omejena sredstva za osebne dohodke v okvirih, ki jih dopuščajo ukrepi družbeno ekonomske politike na področju splošne in kolektivne porabe v letošnjem letu. Dosežene ravni sredstev za osebno in skupno porabo delavcev v teh dejavnostih so zelo različne, zato je potrebno pri realizaciji samoupravnih sporazumov najprej uskladiti razlike v doseženi ravni. Glede na razmerja med družbenim proizvodom in osebno in družbeno potrošnjo se lahko raven, po kateri naj se doseže izravnava teh razlik, giblje v okviru največ do 95% vrednosti, ki izhaja iz sprejetih samoupravnih sporazumov.

Predvidevanja gospodarskega razvoja v letu 1972 so zasnovana na doslej ustaljenih uspehih in oceni sposobnosti gospodarstva, pri čemer je upoštevana vrsta problemov in sprememb gospodarskega sistema in podana realna usmeritev k uravnoteženemu in stabilnemu gospodarskemu razvoju.

Ne glede na povedano, moramo računati pri zbiranju sredstev za splošno potrošnjo tudi na razlike, ki obstajajo na tem področju med zvezno, administrativno omejitvijo porasta za 14%, dočim predvideva republika gibanje splošne porabe v skladu s porastom družbenega proizvoda in zasleduje pri tem iste cilje, se pravi, da se sredstva za akumulacijo zbirajo hitreje od sredstev za porabo. Enake cilje zasleduje tudi občinska skupščina.

Sicer je iz izhodišč razvidno, da predvidevamo porast splošne potrošnje v letu 1972 nasproti 1971 za 20–21%, vendar je treba poudariti, da gre ta večji odstotek predvsem na račun financiranja osebnih dohodkov delavcev družbenih služb, državne uprave in pravosodja ter družbene pomoči občanom, kar je v skladu s stališči republike, pa tudi s sklepi III. konference ZKS.

Na posvetu, kjer so sodelovali predstavniki delovnih organizacij, predstavniki družbeno-političnih organizacij, večji potrošniki sredstev in predsedstvo občinske skupščine, je po obrazložitvah bilo sprejeto stališče, naj se pripravijo izhodišča, ki naj temelje na sprejetih osnovnih določilih gospodarjenja, zbiranja sredstev in financiranja splošne potrošnje v letu 1972.

Predvidevamo, da bodo v razpravi o osnutku izhodišč dane koristne pripombe tako, da bi bila izhodišča sprejeta na seji skupščine konec marca 1972 z vsemi spremljajočimi akti, ki bodo podrobneje urejali zbiranje, pa tudi potrošnjo sredstev.

Predvidevanja za leto 1972 upoštevajo tendence, ki so značilne za jugoslovansko in s tem tudi hrastniško gospodarstvo, in ukrepe družbeno ekonomske politike in bilančnih izhodišč za financiranje splošne in kolektivne potrošnje v letu 1972 v SR Sloveniji.

Ob upoštevanju osnovnih ciljev bodočega razvoja občine Hrastnik ter ob upoštevanju dejstva, da še niso znani efekti preteklega leta, ocenjujemo, da bo dosežen v nekaterih osnovnih delitvenih kategorijah naslednji porast:

	v 000 din		
	leto 1971	leto 1972	indeks 72/71
Celotni dohodek	382.187	451.860	118,2
Porabljena sredstva	225.500	249.210	110,5
Dohodek	159.410	204.140	128,0
Bruto osebni dohodki	117.500	148.300	126,2
Zaposleni	4.397	4.544	103,3
Izvoz v 000 \$	2.702	3.147	116,4

Iz ocenjenih podatkov za leto 1971 je zaključiti, da so tudi v primerjavi s postavljenim planom posamezne delitvene kategorije bile dosežene v okviru postavljenega plana. Od predvidevanj odstopajo le nekoliko porabljena sredstva, kar pa je glede na splošen porast cen, inflacijo in ostalih težav preteklega leta bilo pričakovati.

Na podlagi ocene predvidevamo, da bo v letu 1972 družbeni proizvod nekoliko hitreje naraščal kot ostale delitvene kategorije, predvsem pa sredstva za akumulacijo bodo nekoliko večja od porasta osebnih dohodkov, kar je osnovna smernica družbeno ekonomske politike tekočega leta. Porast osebnih dohodkov temelji na sklenjenih samoupravnih sporazumih iz leta 1971.

Prikazani podatki služijo tudi kot osnova za izračun razpoložljivih sredstev, ki bodo potrebna za kritje splošne potrošnje v letu 1972.

Predvideni porast bruto mase osebnih dohodkov z indeksom 126,2 na realizacijo iz leta 1971 nam omogoča zadržanje skupne stopnje obremenitve iz leta 1971 v višini 5%. Tako skupno uveljavljena stopnja bi se v letošnjem letu delila z 1,471% za financiranje proračuna in 3,529% za financiranje temeljne izobraževalne skupnosti, dočim je v minulemu letu znašala 1,8% za proračun in 3,2% za TIS. V preteklem letu smo po enaki stopnji zbrali iz tega vira nekaj nad 5,650.000 din, v letošnjem letu pa okoli 7,150.000 din ob upoštevanju okrog 5,000.000 din bruto osebnih dohodkov odliva v druge občine.

Pri planiranju bruto mase osebnih dohodkov smo upoštevali višino izplačanih osebnih dohodkov v zadnjih dveh mesecih preteklega leta, ko so bili ti že izplačani po določbah samoupravnih sporazumov. Ta izhodišča so nam potrdili tudi predstavniki večjih delovnih organizacij, s katerimi smo vodili krajše razgovore.

Med ostale vire dohodkov za financiranje splošne potrošnje, ki izvirajo iz dela, vključujemo še naslednje davke:

a) Davek od kmetijstva, katerega občinska stopnja ostane nespremenjena iz preteklega leta, neobdavčljivi cenzus pa se znižuje od 200 din v preteklem letu na 100 din v letošnjem letu. Republiški davek od kmetijstva se povečuje za 10%, vendar to le za zavezanca, ki jim kmetijstvo ni glavni in edini vir dohodka. Vse olajšave in oprostitve pri plačevanju tega davka pa so v glavnem ostale v okviru lanskeletnih določb.

b) Davek od obrti in drugih gospodarskih dejavnosti se plačuje v pavšalnem letnem znesku po dejanskem dohodku in po odbitku; v preteklem letu pa je bila poleg teh načinov obdavčitve uveljavljena tudi obdavčitev po pavšalnih letnih osnovah. Zaradi v republiškem zakonu uveljavljenih osnov za določitev progresivne lestvice od 30.000 do nad 150.000 din, se stopnje občinskega davka za nižje kategorije zvišajo za okrog 2%, nadaljnjim kategorijam pa se stopnja nekoliko znižuje zaradi blažje progresije. Republiški davek teh zavezancev pa je ostal na lanskeletni ravni in se plačuje po proporcionalni stopnji 5%.

Z republiškim zakonom je uveljavljena posebna olajšava za te zavezanca, ki vlagajo sredstva v razširitev poslovanja; z našim odlokom pa predlagamo te olajšave za vse vrste strok v tej dejavnosti.

Poleg tega predlagamo še olajšave za zavezanca, ki opravljajo storitveno obrt, v višini 20 do 30% in zavezancem, ki so stari nad 60 let in zavezankam, ki so stare nad 55 let, 20%.

Zaradi slabo razvite obrti na območju občine predlagamo še posebno olajšavo na občinskih davkih za občane, ki bodo na novo pričeli opravljati dejavnost, in sicer 30% za prvo, 20% za drugo in 10% za tretje leto poslovanja. Stopnje davka, ki se plačuje po odbitku od kosmatega dohodka, ostanejo v glavnem nespremenjene tako kot v letu 1971.

c) Davek od intelektualnih storitev in avtorskih pravic se pobira od teh dejavnosti po enakih pogojih kot v preteklem letu. Dohodki iz teh dveh virov so minimalni, ker teh dejavnosti na območju naše občine nimamo razvitih.

d) Davek iz skupnega dohodka občanov se predpisuje po istih stopnjah kot v preteklem letu. Cenzus za zavezanca je ostal nespremenjen, olajšava na vzdrževanega družinskega člana pa se je zvišala od 5.000 din na 8.000 din.

e) Davek od prometa blaga na drobno je eden izmed bistvenejših virov za kritje potreb splošne potrošnje. Stopnje tega davka, tako za alkoholne pijače kot za ostalo obdavčljivo blago, ostanejo na ravni iz preteklega leta. V letošnjem letu predvidevamo porast prometa in seveda porast dohodkov iz teh virov za okrog 24%, kar smatramo, da je v skladu s porastom bruto mase osebnih dohodkov. Prav tako ni nobenih sprememb pri plačevanju davka na storitve, davka od premoženja in premoženjskih pravic ter davka na tujo delovno silo.

f) Davek na dediščine in darila je zadržala republika v svoji pristojnosti, tako da občina s svojim odlokom ne obravnava te vrste davka.

Davek se odmerja po progresivnih stopnjah, progresija pa je odvisna od vrednosti premoženja in od dednega reda. Progresivne lestvice posameznih dednih redov so nekoliko višje od preteklega leta zaradi močnejše progresije glede na vrednost. Novost v republiškem zakonu za to vrsto davka je tudi v tem, da plačajo ta davek tudi dediči prvega dednega reda, za katere je dosedaj veljala oprostitve. Tega davka pa ne plača dedič ali obdarjenec, ki pridobi kmetijsko posestvo in mu je kmetijska dejavnost edini vir preživljanja, če pa kmetijo odtuji pred potekom petih let, pa se mu davek naknadno odmeri.

g) Davek na dohodke od stavb (hišnina). Stopnje stroškov vzdrževanja, upravljanja, amortizacije in davka ostanejo nespremenjene, bistveno pa se razširi krog zavezancev tega davka. Po noveli republiškega zakona in občinskega odloka, bodo plačevali ta davek vsi lastniki oziroma uživalci zgradb, stanovanj in poslovnih prostorov na območju celotne občine, ki imajo to premoženje starejše od 10 let.

(Nadaljevanje na 7. strani)

IZ DELA OBČINSKE SKUPŠČINE

(Nadaljevanje s 6. strani)

Oprostitev velja le za stavbe stare nad 100 let in za zavezanca, ki jim je kmetijstvo edini vir preživljanja.

h) Davek na dohodke od premoženja in na določene premoženjske predmete.

Te vrste dohodkov obsega davek na najemnine od nepremičnin, premičnin in drugega premoženja, na cestna motorna vozila, na osnovna sredstva v lasti občanov, če z njimi pridobijo dohodek, in na gozdove. Med temi davki je na novo uveden davek od osnovnih sredstev, ki ga plačajo zavezanec po predpisani stopnji, če znaša vrednost vseh osnovnih sredstev nad 150.000 din, posamezna vrednost osnovnega sredstva pa nad 10.000 din.

Davek od gozdnih zemljišč v višini trikratnega katastrskega dohodka plačujejo imetniki gozdov, ki jim kmetijstvo ni edini vir preživljanja, če njihov skupni letni dohodek presega 20.000 din, oziroma 10.000 din na družinskega člana. V ta dohodek se všteva katastrski dohodek v štirikratnem znesku.

i) Takse se plačujejo v upravnem in sodnem postopku. Po prenosu pristojnosti iz federacije na republiko je v republici sprejet zakon o sodnih in upravnih taksah s tarifama taks. Predvidoma bodo takse v posameznih postopkih nekoliko višje od dosedanjih. Republiški zakon pooblašča občinske skupščine, da lahko uveljavijo svoje tarife, vendar predlagamo, da z odlokom občine v celoti pozamemo republiške tarife.

j) Prispevek za uporabo mestnega zemljišča ostane po enoti mere kakor tudi v skupnem znesku v isti višini kot v preteklem letu.

k) Dopolnilna sredstva, ki jih republika daje naši občini kot soudeležbo za kritje priznavalninih borcem, bodo povečana za okoli 16 %.

l) Odstopljena sredstva občinski kulturni skupnosti od republike se bodo povečala za okrog 20 %, ki predstavljajo vir za financiranje te potrošnje.

m) Prispevek za dnevno varstvo otrok se v letošnjem letu formira po istih stopnjah, tj. 0,45 % iz delovnega razmerja in 0,40 % od pokojnin in od tistih osnov kot v preteklem letu. Predviden porast teh sredstev je usklajen s porastom bruto mase osebnih dohodkov.

S tako uveljavljenimi stopnjami in osnovami davščin bomo predvidoma zbrali za financiranje splošne potrošnje 12.972.000 din, v primerjavi s preteklim letom 10.671.000 din, kar predstavlja 21 % porast.

Tako planirana sredstva predlagamo, da se razporedijo:

— za financiranje proračunskih potreb	6.542.000 din
— za financiranje TIS	5.630.000 din
— za financiranje otroškega varstva	800.000 din

Varianta I. Da se zadrži financiranje splošne potrošnje v okviru predvidenih razmerij in onemogoči trošenje eventualnih prekoračenih dohodkov, predlagamo, da se s posebnim odlokom omeji potrošnja za proračun na znesek 6.542.000 din, za TIS pa na znesek 5.630.000 din. Vsa sredstva, ki se zbirajo nad temi zneski, se preusmerijo na posebni račun in uporabijo za pospeševanje gospodarskih dejavnosti.

Varianta II. V kolikor bi bruto masa osebnih dohodkov porasla nad predvidenim planom, pa predlagamo, da se s posebnim odlokom omeji potrošnja sredstev iz tega vira nad 6.930.000 din. Ko bodo sredstva iz tega vira dosegla ta znesek, se obračunava prispevek iz delovnega razmerja še vnaprej po isti stopnji, sredstva pa se stekajo na posebni račun pri SDK in z njimi pokriva financiranje izgradnje obrata »Jutranjka« na Dolu.

V osnutku razporeditve sredstev za splošno potrošnjo se zagotavlja vsem koristnikom teh sredstev, da izplačujejo osebne dohodke v višini 95 % in druge izdatke v skladu s sprejetimi samoupravnimi sporazumi, materialni izdatki pa se v globalu povišujejo za okrog 12 %.

Sredstva, ki se bodo zbrala na skladu otroškega varstva, pa se v celoti usmerijo v investicije na tem področju.

Na podlagi že sprejetih predpisov in odločitve občinske skupščine so v izdatkih proračuna nove obveznosti za financiranje zdravstvenega zavarovanja socialno ogroženih kmetov, pokojninskega zavarovanja kmetov, izgradnje obrata »Jutranjka« na Dolu ter še nekatere manjše postavke, ki bremenijo proračun.

Za realizacijo zbiranja sredstev, kakor njihove razporeditve za splošno potrošnjo pa je potrebno, da občinska skupščina sprejme naslednje normative akte:

Svet za gospodarstvo in svet za finance sta na svoji seji dne 29. februarja 1972 razpravljala o predloženih izhodiščih in nista imela nanje bistvenih pripomb oziroma spreminjalnih predlogov. Prav tako so tega dne o tem materialu razpravljali tudi predstavniki krajevnih skupnosti, ki so poleg teh izhodišč osvojili tudi razporeditev sredstev za posamezne namene, predvsem pa predvideno razporeditev sredstev za delovanje krajevnih skupnosti.

Predvidena zbrana sredstva za splošno potrošnjo v letu 1972 v znesku 12.172.000 din predlagamo razporediti posameznim koristnikom takole:

1. Za financiranje vzgoje in izobraževanja	5.630.000 din
2. Za financiranje proračunskih potreb	

	1971	1972	72/71
— kulturno prosvetna dejavnost	203.377	175.000	85
— socialno skrbstvo	508.376	651.100	128
— zdravstveno varstvo	96.697	167.000	172
— komunalna dejavnost	721.000	740.000	102
— državni organi	2.148.352	2.889.800	134
— krajevnne skupnosti	205.000	237.000	115
— družb-politične org. in društva	338.200	447.800	132
— negospodarske investicije	345.550	418.900	121
— gospodarski posegi	169.000	276.000	163

	1971	1972	72/71
— obveznosti iz prejšnjih let	25.311	28.500	112
— rezervni sklad 1 %	47.900	60.000	125
— nerazporejena sredstva	160.922	330.900	205
— kulturna skupnost	98.005	120.000	122
— TIS	289.890	—	—
	5.357.580	6.542.000	122
— TIS	4.558.700	5.630.000	124
	9.916.280	12.172.000	123

3. Predlog razporeditve sredstev za krajevnne skupnosti:

Krajevna skupnost	1971	1972	72/71
Hrastnik — zgornji del	33.000	55.000	166
Hrastnik — spodnji del	31.900	33.000	103
Dol	33.000	35.000	106
Ceče	15.400	10.000	65
Prapretno	6.000	10.000	166
Turje	11.800	13.000	110
Marno	12.200	11.000	90
Podkraj	16.000	19.000	118
Krnice	13.500	13.000	96
Kal	5.000	6.000	120
Kovk	10.100	12.000	118
Komisija za zadeve zborov volivcev	17.100	20.000	116
	205.000	237.000	115

PROMET Z ZEMLJIŠČI JE ZAČASNO PREPOVEDAN

Do konca meseca julija letošnjega leta je v veljavi zakon, ki je bil sprejet ob koncu minulega leta, ki prepoveduje promet z zemljišči v naši republici. Novi predpisi, ki bodo s tem v zvezi izšli in na novo urejali pravna razmerja glede gospodarjenja z zemljišči, kakor tudi z urbanizacijo in stanovanjsko gradnjo, naj bi bili sprejeti do konca prvega polletja letos.

Prepoved prometa z zemljišči pa ne velja za zemljišča s katerimi upravljajo občine ali delovne organizacije, ki so pooblašene za urejanje in oddajanje stavbnih zemljišč, kakor tudi ne za promet z zemljišči, ki so potrebna za graditev infrastrukturnih in vojaških objektov, in tudi ne za zemljišča, ki so bila pridobljena z dedovanjem.

Prav tako zakon oziroma prepoved ne velja za promet s kmetijskimi zemljišči, če pridobi zemljišče kmet, ki se izključno ukvarja s kmetijstvom, ali kmetijska delovna organizacija, če ta zemljišča služijo še naprej za kmetijsko obdelavo in če je po sprejetem urbanističnem načrtu tudi v bodoče namenjeno za kmetijstvo.

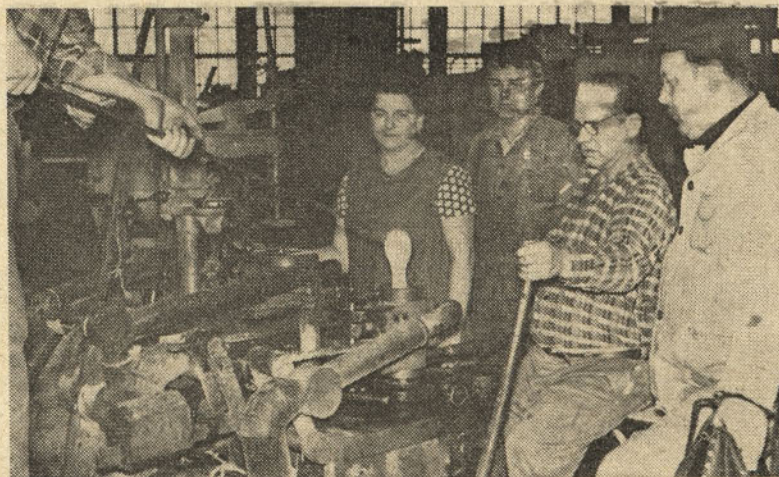
Izjemen promet z zemljišči za

posamezne organizacije združene dela pa lahko odobri Izvršni svet skupščine socialistične republike Slovenije, v kolikor je zemljišče v skladu z njihovimi razvojnimi programi potrebno za gradnjo objektov.

Vsaka pogodba, ki je sklenjena v nasprotju z določbami zakona, nima nobenega pravnega učinka.

Dokler velja ta zakon, ni dovoljen zemljiškopravni prenos lastnine oziroma uporabe na zemljiščih, če je predlog za zemljiškopravni prenos vložen pri zemljiškopravnem sodišču po uveljavitvi tega zakona, razen če gre za pogodbe, na katerih so bili podpisani pogodbenih strank overjeni pred uveljavitvijo tega zakona. V kolikor bi bil zemljiškopravni vpis opravljen v nasprotju z določbami zakona, nima nobenega pravnega učinka.

Civilno-pravna oseba, družbeno-politična organizacija, društvo in razumljivo občan, ki sklene pogodbo v nasprotju z določbami zakona, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo. Poleg denarne kazni se izreče tudi varnostni ukrep odvzema premoženjskih koristi, ki je bila pridobljena z gospodarskim prestopkom oziroma prekrškom.

Brigadir Matko Franc pri izdelavi tulpic za razsvetljavo

PREDSEDSTVO SINDIKALNE ORGANIZACIJE OBRAVNAVALO VAŽNE NALOGE

Glavna točka dnevnega reda je bila: nočno delo žena in mladine. Predsedstvo je bilo seznanjeno z dopisom, ki ga je poslal republiški odbor sindikata delavcev industrije in rudarstva. V dopisu se predvsem navaja in sporoča, da je republiški odbor dal svoje mnenje Republiškem sekretariatu za delo glede zahtevka za nočno delo žena in mladine, ki je v zadnjem letu v porastu.

Kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva tudi vztraja, da se postopoma ukine nočno delo žensk in mladine in sodi, da je potrebno sprejeti tudi sistemske ukrepe, ki bodo delovnim organizacijam omogočili normalno ustvarjanje dohodka. Osnovnim sindikalnim organizacijam pa kongres priporoča, da v svojih kolektivih vzpodbudijo izdelavo programov ukinjanja nočnega dela žensk in mladine.

Predsedstvo osnovne organizacije sindikata je zelo resno in temeljito obravnavalo probleme, ki se bodo porajali, in tudi sprejeli nekatere zaključke, ki jih posreduje delavskemu svetu podjetja. Potrebno bo storiti vse, da se postopoma zmanjša število delovnih mest, kjer delajo ženske in mladina v nočni izmeni. Predvsem predlaga delavskemu svetu:

— Do konca meseca julija pripraviti program, kako rešiti ta problem v našem kolektivu.

— Predsedstvo predlaga delavskemu svetu, da postavi strokovno komisijo, ki naj pripravi ta program; v komisiji naj bi bili naslednji tovariši: ing. Ivan Šurina, Jože Klanšek, Franc Vidovič, Viktor Racki in predstavnik kadrovske pravne službe, ki se določi naknadno.

— Poiskati vse možnosti, da se realizira program za tista delovna mesta, kjer že obstajajo možnosti hitre rešitve (brusilnica).

— V sanacijskem programu poiskati možnosti drugega načina razporeditve delovnega časa. Predvsem iz ekonomskega vidika.

— Takoj pristopiti k preureditvi obratne jedilnice, da bo možno tudi v nočnem času nuditi topel obrok hrane.

— Kadrovsko-pravna služba mora poiskati vse možnosti, da se dobi čim več moških za delovna mesta triizmenskega obratovanja, pripraviti pa je treba tu-

di program prerazporeditve žena in mladine na druga delovna mesta. Delavskemu svetu priporočati, da pristopi h gradnji samskega doma.

— Izvesti tudi zdravniške preglede žena, ki delajo v izmenah. Pri tem ugotoviti zdravstveno sposobnost za delo v izmenah.

Te zaključke je predsedstvo sprejelo, ker je smatralo, da se mora problem dela žena in mladine bolj dosledno reševati.

VOLITVE V DELAVSKI SVET

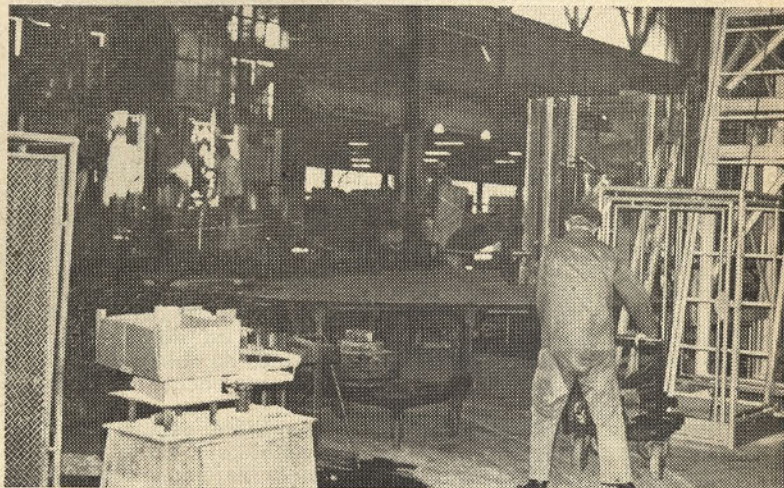
Predsedstvo je zelo obširno ocenilo dosedanje priprave na volitve v delavski svet in v odbore združenega dela v kolektivu.

— Volitve bodo 19. aprila 1972, voli se polovica novih članov v delavski svet. Zadolžilo je posamezne sindikalne aktivne, da v času od 3. 4. do 7. 4. izvedejo sestanke s članstvom sindikata, kjer se bi naj obravnavala problematika podjetja, predvsem plan za leto 1972, in zbirali predloge kandidatov za novi delavski svet.

— Predsedstvo je zelo kritično ocenilo aktivnost in zanimanje članov sindikata do problemov v kolektivu, saj se je zadnjega sestanka članov sindikata, kjer so se obravnavali zelo važni problemi kot zaključni račun in dopusti, udeležilo le malo članov.

Za sedaj je odločeno, da se ojačevalne naprave namestijo v kabini in se člane kolektiva o važnih nalogah zaenkrat informira med odmorom.

najmanj dve tretjini vsote. Vsak ima možnost vplačila po obrokih. Pri vpisu bo moral vsak podpisati izjavo, da se mu lahko ostanek odtrga od osebnega dohodka.

Na mestu, kjer je stala lončena peč, danes že delajo laske na pritočni peči — opalno — razsvetljava

VPRAŠANJE POČITNIŠKE SKUPNOSTI

Ponovno se je obravnavala vloga počitniške skupnosti Hrastnika za sofinanciranje gradnje po-

— Odloči se, da se izmenski termini spremenijo, tako da izmene menjajo 1., 10. in 20. v mesecu.

— Kdaj se prične z letovanjem, bo predsedstvo naknadno objavilo. Stremi se za tem, da se v predsezoni prične z eno izmeno prej.

— Predvidena cena za 10-dnevno letovanje je 260 din. Za otroke je isti cenus kot v letu 1971. Ceno smo morali dvigniti zaradi porasta stroškov.

— V Portorožu bo v letu 1972 na razpolago v vsaki izmeni 66 ležišč, to je 6 ležišč več, ker bomo opremili še dve sobi. V Bohinju so kapacitete iste kot leta 1971.

— Tudi v letu 1972 je predsedstvo dalo 1 sobo s 4 posteljami na razpolago za preventivno letovanje članov ZB NOV Hrastnik.

— O vseh morebitnih spremembah bo kolektiv pravočasno obveščen.

Tovariš predsednik je obvestil predsedstvo o sestanku delovnih invalidov našega podjetja, ker se je predlagalo, da se postavi pri sindikalni organizaciji komisijo, ki naj bi reševala primere, ko si člani ne morejo po redni poti uveljavljati invalidnine. Sprejet je bil zaključek, da se v komisijo izvolijo člani naknadno, in to po volitvah v delavski svet. Do takrat pa se lahko vsi invalidi, ki imajo tozadevne probleme, obračajo na predsednika Habera Adolfa.

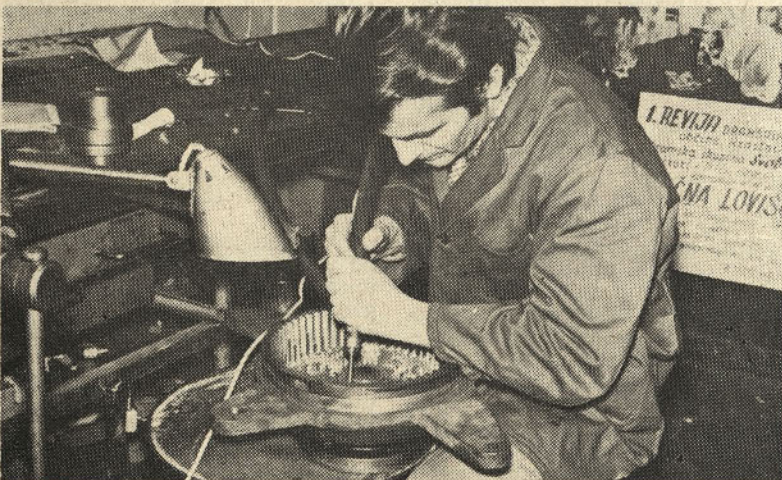
Predsedstvo zadolži nadzorni odbor, da pregleda še blagajno samopomoči pri sindikalni organizaciji.

— Zaradi neaktivnosti je občinski sindikalni svet odpoklical tovariša Matija Koritnika in Mileta Počuča.

Predsedstvo je odločilo, da se na plenumu osnovne organizacije predlagajo za nove člane plenuma občinskega sindikalnega sveta tovariši Savič Momir, Vidovič Ida in Racki Viktor.

— Do prihodnjega sestanka predsedstva se naj pripravi predlog o načinu izplačila nadomestila K-15 v našem kolektivu.

rigo

Delo cizelerja je naporno in natančno. Tovariš Križaj pri izdelavi modela

Sprejet je bil predlog, da se pri adaptaciji jedilnice ta tako uredi, da bodo v njej možni tudi sestanki s člani kolektiva.

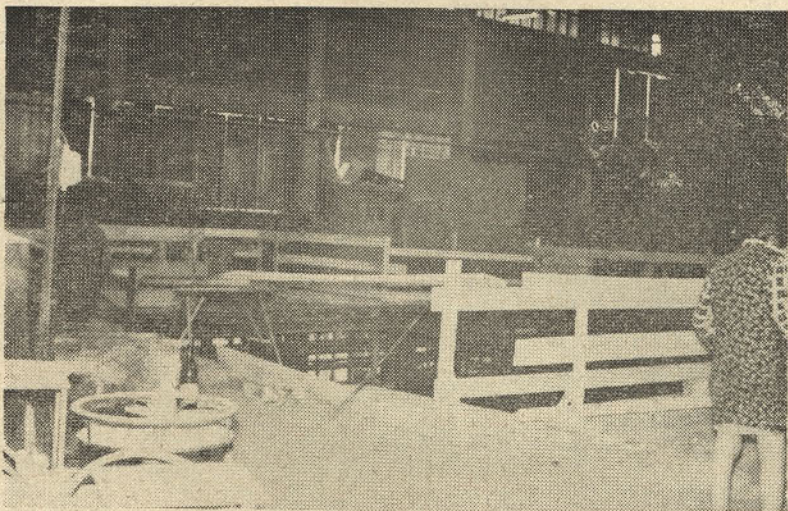
čitniške kolonije v Novem gradu. Predsedstvo je ponovno zavzelo stališče, da velja še vedno sklep, ki je bil sprejet 1971. leta, namreč da naš kolektiv ni več član počitniške skupnosti. Zaradi tega tudi ne more prevzeti nobenih finančnih obveznosti do gradnje počitniške kolonije.

Ta sklep se potrjuje zato, ker ima naš kolektiv svoj počitniški dom v Portorožu in kjer bo potrebno tudi v letošnjem letu vložiti znatna finančna sredstva (oprema za dve sobi), isto velja za dom v Bohinju, kjer bo tudi kmalu treba povečati kapacitete.

LETNI DOPUSTI

Predsedstvo je postavilo za leto 1972 referenta za letne dopuste in sicer tovariša Dremel Karla in tovarišico Ido Vidovič. Imenovana bosta zapisovala interese za koriščenje dopusta v Portorožu in Bohinju.

— Vpisovanje se prične 20. aprila. Pri vpisu mora vsak plačati akontacijo, do odhoda na letni dopust pa mora vsak plačati

Še pred kratkim je na tem mestu stala 12-lončna peč

USTAVNI AMANDMA XXI

Načrti ustavnih amandmajev posebno govorijo o družbeno-ekonomskih odnosih pri združevanju dela na samoupravni podlagi. Ta materija je urejena predvsem z ustavnim amandmajem XXI.

V prvi točki tega amandmaja je opredeljen družbenoekonomski položaj delovnega človeka v naši samoupravni družbi. Ta opredelitev velja ne le za delavce v gospodarstvu, marveč za delovnega človeka na vseh področjih združenega dela. Delovni človek ima pravico delati z družbenimi sredstvi in odločati neposredno enakopravno z drugimi delovnimi ljudmi o uporabi teh sredstev. Pri tem ne gre samo za odločanje v gospodarskih zadevah, marveč za odločanje o celotni družbeni reprodukciji. Delovni človek ima pravico, uživati uspeha svojega dela, pravico na osebni dohodek, pa tudi pravico, uživati pridobitve splošnega materialnega in družbenega napredka.

Ustavni amandmaji izhajajo od delovnega človeka, od njegovih neodtujljivih pravic v osnovni organizaciji združenega dela ter po njej v vseh oblikah združenega dela, v delovni organizaciji in v raznih asociacijah delovnih organizacij. Tu lahko ugotovimo, da po ustavnih amandmajih posamezna organizacija združenega dela ni izolirana celota, marveč del enotnega mehanizma združenega dela, ki vrhu tega ne zajema samo dela v gospodarstvu, temveč tudi delo v tako imenovanih družbenih službah. Iz tega izhaja predvsem medsebojna odvisnost in odgovornost vseh delavcev v združenem delu, tako se šteje dohodek posamezne organizacije za del skupnega družbenega dohodka in da delovni ljudje odločajo o delu skupnega dohodka, ki je ustvarjen v posamezni organizaciji ne samo v svojem imenu, temveč v imenu družbe, kateri so za to tudi odgovorni in končno da so sredstva, ki se izločajo iz dohodka organizacije, za razširitev materialne podlage dela, del skupnih potreb družbene reprodukcije.

Vsakemu delovnemu človeku, ki dela v organizaciji združenega dela, pripada v skladu z načelom o delitvi po delu osebni dohodek po njegovem delovnem uspehu in lastnem prispevku k poslovnemu uspehu in organizacije, ki ga je dal s svojim celotnim, tekočim in minulim delom v tej organizaciji. S tem je nadomeščena določba ustave, ki je bila v tem pogledu znatno ožja. Delovni ljudje določajo temelje in merila za delitve osebnih dohodkov in usklajujejo temelje in merila za posamezne delavce s samoupravnimi sporazumi. S tem postajajo samoupravni sporazumi instrument, s katerimi naj se doseže določeno ravnotežje v enotah, ki delijo dohodek, ki se šteje kot del celotnega družbenega dohodka in izraz načela vzajemnosti in medsebojne odvisnosti delovnih ljudi v združenem delu. Ob vsej tej obliki pa se konkretno postavlja vprašanje, kako organizirati temeljne organizacije združenega dela, da bi instrument ustavnega amandmaja, kakor tudi samoupravnega sporazuma dosegel

svoj namen. Praksa je pokazala, da po obliki in vsebini ne gre preveč drobiti asociacije delovnih ljudi, temveč da je potrebno ustvariti enoto, ki ima svojo zaključeno obliko po organizacijsko samoupravnem in materialnem ekonomskem stanju. Šele ti dve obliki bosta dali možnost neposrednega odločanja družbenega dela.

Pomembna novost amandmaja je ta, da ima delovni človek tudi ustavno zajamčene pravice glede minulega dela. To predvsem pomeni, da se pri določanju delovnega prispevka delavcev ne upošteva samo njegovo sedanje delo, temveč tudi njegova prejšnja delovna prizadevnost. Dalje pomeni tudi to, da vlaganje sredstev, ki so opredeljeno delo, v druge delovne organizacije daje pravico do dela dohodka, ki je bil ustvarjen s temi sredstvi. O tem je natančneje v 3. točki 22. amandmaja, kjer je rečeno, da se na temelju združevanja sredstev ne morejo pridobiti nikakršne lastninske ali druge podobne trajne pravice in da pravica do udeležbe na dohodku druge organizacije iz takega sodelovanja ugasne, ko se amortizirajo sredstva, ki so bila vložena v organizacijo. Končno taka pravica delovnega človeka v polni meri utemeljuje tudi pravico, da soodloča o uporabi tistega dela njegovega dohodka, ki se nameni v splošne družbene namene.

Glede minulega dela določa amandma obveznost organizacije združenega dela, da zagotovi sredstva za prekvalifikacijo in podobno za delavce, ki bi iz tehnoloških ali gospodarskih razlogov morali prenehati z delom v organizaciji. Prav tako je spričo načela o medsebojni odvisnosti in odgovornosti vseh delavcev v združenem delu določena obveznost organizacije združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti dajati gospodarsko in drugo pomoč, ko zaidejo v izjemne gospodarske težave.

Že v ustavi iz leta 1963 je bil sprejet enoten pojem delovne organizacije za vse vrste dejavnosti in s tem posredno izenačen družbenoekonomski položaj delovnih ljudi v družbenih službah s položajem delovnih ljudi v gospodarstvu. Ustavni amandma sedaj to izrecno določa in daje tudi teoretično utemeljitev za medsebojno odvisnost in povezanost teh dejavnosti z drugimi dejavnostmi združenega dela s tem, da te odnose postavlja na bazo svobodne in enakopravne izmenjave različnih vrst dela. Delovni ljudje v gospodarstvu del rezultatov svojega dela uporabljajo kot odmero za storitve, ki jim jih dajejo družbene službe, vendar to ne pomeni, da velja za poslovanje družbenih služb samo načelo ekvivalentnosti, ker je v amandmaju posebej poudarjeno še drugo načelo, načelo vzajemnosti in solidarnosti, storitve se ne opravljajo samo za ustrezne dajatve, temveč tudi brez protidajatve, po potrebah.

Temeljno vprašanje je za poslovanje organizacij združenega dela, kako je treba ravnati pri delitvi dohodka. Če upoštevamo, da je dohodek organizacije združenega dela le del skupnega družbenega dohodka, da delovni

ljudje, združeni v organizaciji združenega dela, delijo dohodek v imenu celotne družbene skupnosti, je naravno, da veljajo za delitev določene omejitve. Organizacija združenega dela mora ohraniti nezmanjšano vrednost družbenih sredstev, s katerimi dela. Dolžnost, ohraniti vrednost družbenih sredstev neokrnjeno, mora obstajati, če naj velja, da sredstva organizacije združenega dela niso njena, marveč družbena. Delovni ljudje niso lastniki sredstev družbene reprodukcije, ta sredstva lahko le uporabljajo, podobno kot uživalec, s pogojem, da ostane substanca neokrnjena. Ustavne norme niso pravila, ki se lahko vedno dobesedno in naravno uporabljajo, to so lahko le načela in kot načela povsem na mestu. Postavlja se vprašanje, da bi se lahko dohodek delil šele tedaj, ko se obnovi vrednost pri delu porabljenih sredstev.

Delno je tudi nejasno določilo tega amandmaja za minimalni osebni dohodek, ki mora biti zagotovljen z delom organizacije združenega dela, tako da bi bilo treba organizacijo združenega dela, ki ne more poleg obnavljanja družbenih sredstev, s katerimi dela, delovnim ljudem zagotoviti še minimalnega osebnega dohodka, odpraviti ali pa postaviti sanacijski načrt, v kolikor se družba ne obvezuje, da sama iz svojih sredstev krije ta minimalni osebni dohodek. Če gre za osebni dohodek, ki zagotavlja delavcu socialno varnost in stabilnost, gre tak dohodek na račun akumulacije. Tu pridejo v poštev ukrepi za usmerjanje delitve dohodka. Kot instrumenti za usmerjanje delitve dohodka so določeni samoupravni sporazumi in družbeni dogovori. S samoupravnimi sporazumi pa se sklepajo taki dogovori samo med organizacijami združenega dela, s sindikati in organi družbenopolitičnih skupnosti pa le družbeni dogovor. Pri tem je treba opozoriti, da ni povsem jasno, ali gre zgolj za ukrepe, ki zadevajo delitve na del za osebne dohodke in skupne potrebe delovnih ljudi in na del za razširjanje materialne podlage dela, ali pa sega usmerjanje tudi na področje notranje delitve osebnega dohodka, delitve dohodka med po-

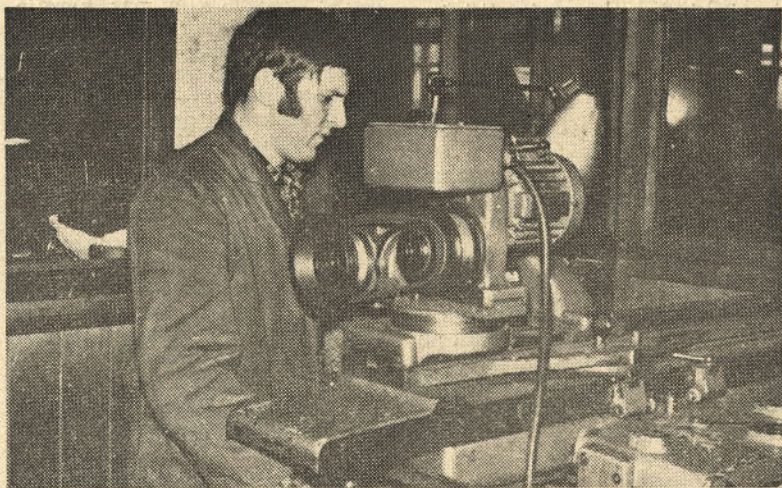
samezne delavce. Vprašanje je tudi, če je zagotavljanje enakopravnosti delovnih ljudi pri uporabi načela delitve po delu zadostna garancija, da bodo delovni ljudje res namenjali ustrezen del dohodka za akumulacijo, kar je pravzaprav namen usmerjanja.

Posebej je tudi urejeno vlaganje sredstev v drugo organizacijo združenega dela na temelju pogodbe. Vlagatelj ima pravico do udeležbe na dohodku organizacije, v katero so vložena sredstva, vendar morajo tej organizaciji biti zagotovljena sredstva za osebne in skupne potrebe njenih delavcev v skladu s samoupravnim sporazumom in sredstva za razširitev materialne podlage dela v skladu z družbenim dogovorom. V tem primeru gre za samoupravni sporazum o delitvi dohodka po 4. točki amandmaja, vendar to ni jasno rečeno, ker se beseda samoupravni sporazum uporablja tudi v drugem smislu. Nejasen je tudi stavek, ki govori o prenehanju vlagateljeve pravice.

Točka 5. amandmaja govori o zadovoljevanju potreb po izobraževanju, znanosti, kulturi, zdravstvenem varstvu itd. S tem v zvezi se ustanavljajo interesne skupnosti, ki v svojem okviru zadovoljujejo določene potrebe po načelu vzajemnosti in solidarnosti.

Odpira se tudi vprašanje pojma »delovna organizacija«, ki ga je uvedla ustava iz leta 1963. Sedaj se v zakonodaji uporablja ime »organizacija združenega dela«. S tem hoče ustavni amandma rešiti vprašanje razlikovanja po statutu različnih organizacij združenega dela kot jih razlikuje že temeljni zakon o podjetjih, tako imenovane samostojne organizacije združenega dela z lastnostjo pravne osebe in samostojne organizacije združenega dela brez lastnosti pravne osebe. Tako različna tolmačenja pa vsekakor ustvarjajo nove nejasnosti, ker v interni zakonodaji in uporabi mnogokrat ni jasno, v kakšnem pomenu in obliki naj se uporabljajo izrazi, ki pa so po svoji vsebini čisti predmet delovne organizacije same.

Povzetek iz glasila
»Pravnik«

Kovino-brusilec tovarš Mokotar pri svojem stroju

Nova participacija - udeležba k stroškom

Skupnost zdravstvenega zavarovanja delavcev Ljubljana je za področje ljubljanske skupnosti obravnavala nov sklep, na podlagi katerega bodo morali zavarovanci prispevati k stroškom za določene oblike zdravstvenega varstva. Posebna komisija izvršilnega odbora je ob pripravi predloga prispevkov, ki jih je predložila skupščini, imela na razpolago gradivo, ki ga je izbirala v teku zadnjega obdobja. Tako je udeležba zavarovanih oseb v stroških za zdravstvene storitve in zdravila povečala v sorazmernosti s porastom izdatkov za zdravstveno varstvo. Stroški udeležbe za zdravstvene storitve in pripomočke bi znašali:

1. 5 dinarjev — za zdravila, pomožni in sanitarni material ob prevzemu v lekarni;

2. 15 dinarjev — za vsak prvi obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo zavarovane osebe;

3. a) 10 dinarjev — za vsak prvi pregled pri zdravniku specialistu, razen za preglede v dispanzerjih; zavarovana oseba ne plača prispevka za nadaljnje specialistične preglede, če jo zdravnik specialist pošlje na pregled k drugemu specialistu;

b) 30 dinarjev — za vsak prvi pregled, če zavarovana oseba ne predloži napotnice, kadar je predpisana s pravilnikom o uveljavljanju pravic iz zdravstvenega zavarovanja;

4. 200 dinarjev — za intervencijo ob prekinitvi nosečnosti; če ta ni medicinsko indicirana;

5. 10 dinarjev — za prevoz z reševalnim ali drugim vozilom;

6. a) 50 dinarjev — za protezo, ortotične pripomočke, aparat za ekstenzijo, prosto stoječi posteljni trapez in invalidski voziček; če zavarovana oseba dobi v uporabo že rabljen aparat za ekstenzijo, prosto stoječi posteljni trapez ali invalidski voziček, ne prispeva k stroškom;

b) 10 odstotkov — za ojačevalni slušni aparat, aparat za omogočanje glasnega govora, kontaktno steklo in lasuljo;

c) 30 odstotkov — za ortopedske čevlje;

č) 40 odstotkov — za pripomočke za oči, razen za kontaktna stekla;

d) 40 odstotkov — za kilne pasove in berglje;

e) 50 odstotkov — za nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo, navleke za krn po amputaciji, gumijasto žimnico in razprševalnik ali inhalator;

7. a) 30 odstotkov — za fiksne protetične nadomestke vseh vrst;

b) 20 odstotkov — za snemne protetične nadomestke vseh vrst in

c) 10 odstotkov — za drugo zobozdravstveno nego, obturatorje, opornice pri paradentopatiji ter ortopedske in ortodontske pripomočke;

8. 50 odstotkov — za intervencijo in zdravljenje zastrupitve z alkoholom ali zaradi pijanosti, ne pa tudi zaradi bolezni ali poškodbe, ki so nastopile kot posledica pijanosti; za zdravljenje v bolnišnici za največ 5 dni po sprejemu;

9. 50 odstotkov — za neobvezna cepljenja.

Če je cena posameznega zdra-

vila nižja od 5 dinarjev, plača zdravilo zavarovana oseba sama.

2.

K stroškom za zdravstvene storitve in pripomočke iz 1. točke tega sklepa zavarovane osebe ne prispevajo:

1. Kadar uveljavljajo pravice iz obveznih oblik zdravstvenega varstva predpisanih z zakonom o zdravstvenem zavarovanju in o obveznih oblikah zdravstvenega varstva (Uradni list SRS, št. 26/70 in 51/71);

2. Kadar uveljavljajo pravice iz zdravstvenega varstva za primer nesreče pri delu in za obolenje za poklicno boleznijo.

3.

K stroškom za zdravstvene storitve in pripomočke iz 1. točke tega sklepa ne prispevajo zavarovane osebe tudi:

1. za vsak prvi pregled pri zdravniku — specialistu, če ne gre za pregled v dispanzerjih;

a) šolske mladine od dopolnjenega 15. leta starosti pa vse dotlej, dokler se redno šola, vendar do dopolnjenega 26. leta starosti;

b) zavarovancev — vajencev in učencev poklicnih šol,

c) rednih študentov višjih in visokih šol ter fakultet in umetniških akademij, dokler imajo status študenta,

č) otroci od dopolnjenega 15. leta starosti, če so nezmožni za samostojno življenje in delo po predpisih o invalidskem zavarovanju;

2. za prevoz z rešilnim in drugim vozilom:

a) duševnega bolnika, ki utegne zaradi narave in stanja bolezni spraviti v nevarnost svoje življenja in življenje drugih ljudi ali poškodovati materialne dobrine okolice,

b) v zvezi z zdravljenjem vseh malignih obolenj,

c) če je po odredbi zdravnika, ki zavarovano osebo zdravi, zaradi iste bolezni potreben večkratni prevoz z reševalnim vozilom, razen za prvi prevoz;

3. Za vrečice za vodo, pasove z vrečico za blato ali sterilne holostome po operacijah, endotrahealne kanile, stalne katetre, brizgalne za injekcije in za umetno dojko po operaciji malignega obolenja;

4. za protezo, ortotične pripomočke, aparat za ekstenzijo, prosto stoječi posteljni trapez, invalidski voziček, kilni pas, berglje, nepodložene usnjene rokavice, estetske rokavice za protezo, navleke za krn po amputaciji in gumijasto žimnico — osebe po dvojni ali večkratni amputaciji udov nad zapestjem ali nad gležnjem in osebe, ki imajo paraplegijo, triplegijo ali tetraplegijo;

5. za proteze, ortopedske in druge pripomočke, pomožne in sanitarne priprave:

a) šolske mladine od dopolnjenega 18. leta starosti pa vse dotlej, dokler se redno šola, vendar najdalj do dopolnjenega 26. leta starosti,

b) zavarovancev — vajencev in učencev poklicnih šol,

c) rednih študentov višjih in visokih šol ter fakultet in umetniških akademij, dokler imajo status študenta,

č) otroci od dopolnjenega 15. leta starosti, če so nezmožni za samostojno življenje in delo po predpisih o invalidskem zavarovanju;

6. za zobozdravstveno nego:

a) šolske mladine od dopolnjenega 18. leta starosti pa vse dotlej, dokler se redno šola, vendar najdalj do dopolnjenega 26. leta starosti,

b) zavarovancev — vajencev in učencev poklicnih šol,

c) rednih študentov višjih in visokih šol ter fakultet in umetniških akademij, dokler imajo status študenta;

č) otroci od dopolnjenega 15. leta starosti, če so nezmožni za samostojno življenje in delo po predpisih o invalidskem zavarovanju;

7. za zobotehnično pomoč in zoboprotetična sredstva:

a) šolska mladina od dopolnjenega 15. leta starosti pa vse dotlej, dokler se redno šola, vendar najdalj do dopolnjenega 26. leta starosti,

b) zavarovancev — vajencev in učencev poklicnih šol,

c) rednih študentov višjih in

visokih šol ter fakultet in umetniških akademij, dokler imajo status študenta,

č) otroci od dopolnjenega 15. leta starosti, če so nezmožni za samostojno življenje in delo po predpisih o invalidskem zavarovanju,

Navedena določila stopijo v veljavo v roku 8 dni po objavi v uradnem listu. Mnogo je tudi govora, da bi se udeležba zavarovanih oseb k stroškom diferencirala tako, da bi bili nekateri oproščeni te participacije, drugi pa bi plačevali glede na osebni dohodek člana gospodinjstva, in sicer če je manjši od 600 din mesečno. Služba skupnosti pa ugotavlja, da bi pri dodatni administraciji za ugotavljanje cenzusa nastali znatni stroški tako v službah skupnosti kot v delovnih organizacijah. Upoštevan pa je predlog, da se plačila prispevkov oprosti tudi invalidni otroci nad 15 let.

Sklep še ni sprejet.

Iz gradiva
Skupnosti zdravstvenega
zavarovanja delavcev
Ljubljana

Nekaj o delu 00 ZK Steklarne

ZAKLJUČKI ZADNJIH DVEH DELOVNIH KONFERENC ZK STEKLARNE

Na delovni konferenci ZK Steklarne, ki je bila 11. 3. 1972, smo pod 3. točko dnevnega reda razpravljali o odgovornosti članov ZK pri uveljavljanju pravic do nadomestila OD iz naslova III. kategorije invalidnosti. Na osnovi priloženega materiala in diskusije smo sprejeli naslednje zaključke: tov. Janežič Alojz in Gerhard Jože sta kršila moralne norme statuta ZKS. Za kršitev moralnih norm statuta ZKS je konferenca izrekla obema javno grajo.

Na delovni konferenci dne 25. 3. 1972 smo pod 2. točko dnevnega reda obravnavali poročilo komisije o rezultatih raziskav v zvezi z izdelavo orodij in načina plačevanja. Na osnovi dokaznega gradiva in diskusije, je konferen-

ca ugotovila, da sta tovariša ing. Tramte Franc in Podlunšek Sandi prekoračila kompetence svojega delokroga, ker sta določena dela na orodjih prenesla v privatni sektor, za kar sta prejela plačilo v DM. S tem dejanjem sta škodila ugledu Steklarne Hrastnik, s tem dejanjem sta kršila tudi norme statuta ZKS. Konferenca je bila mnenja, da sta njuna prekrška tako težka, da sta oba kaznovana z izključitvijo iz vrst ZK.

Konferenca je tudi izključila tovariša Crnkovič Franca zaradi vloma v prostore skladišča avtomatske proizvodnje, od koder je odnesel razna orodja v vrednosti 432,40 din.

Sekretariat
tovarniške konference ZK

Urbanistično urejanje je nujno

Avtomobil je prinesel mnogim ljudem gibalno prostost, v mnogih krajih pa tudi hudo prometno gnečo. Načrte v mestih za ceste so večinoma izdelovali že v času prometa s konjsko vprego. Danes pa so te ceste natrpane z avtomobili. To je samo ena, vendar zelo pomembna stran, ki opravičuje trditev, da so mesta zahodnega sveta skrajno neprimerna za sodobno življenje. V mnogih mestih sta tudi onesnažena voda in zrak že zelo pereče vprašanje.

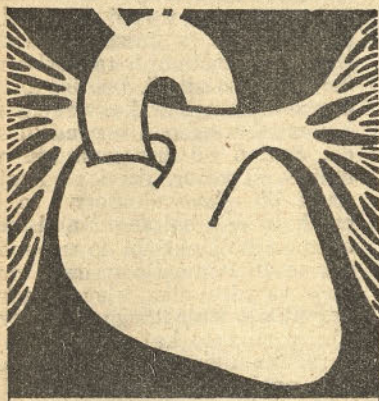
Zaradi tega je urbanizem postal nujno potreben. Pri sestavi novih mestnih načrtov ali pri predelavi starih morajo arhitekti in inženirji najti način, da se rastoča mesta resnično dobro razvijajo. Potrebne so široke ceste za neoviran promet in skrbeti je treba za avtomobilska parkirišča, zrak mora biti čist, oskrba z vodo zajamčena, zgradbe, kot so stanovanjske hiše, poslov-

ni lokali, javna poslopja in rekreacijska zemljišča morajo biti razporejena v pravilnem medsebojnem razmerju.

Pri realizaciji teh načrtov se morajo urbanisti naslanjati na najnovejše gradbene metode in mehanizirano opremo. To pa še posebej velja glede hitrih cest, cestnih križišč v več nivojih, velikih javnih poslopih in velikih stanovanjskih blokov. Preden je novo mesto primerno za sprejem prebivalcev, mora biti preskrbljeno za potrebno električno energijo in za pitno vodo.

Brez takih načrtov bi se lahko zgodilo, da mesto doleti podobna usoda, kakor je doletela v 16. stoletju lepo mesto Fathpur v Indiji. Petdeset let po ustanovitvi ga je moralo prebivalstvo zapustiti zaradi pomanjkanja vode. Dobro planirano, racionalno in udobno organizirano mesto najbolje pričča o ustvarjalni zmožnosti človeka.

Svetovni dan zdravja 1972

**VAŠE SRCE,
VAŠE ZDRAVJE**

SVETOVNI DAN ZDRAVJA

7. APRIL 1972

Svetovni dan zdravja (7. april) pomeni tudi začetek svetovnega meseca skrbi za srce z geslom »od raziskav do preprečevanja«.

Obe akciji organizirajo Svetovna zdravstvena organizacija, Mednarodno društvo za kardiologijo in Mednarodna kardiološka zveza.

Posebno pomemben dogodek v boju proti boleznim srca in žilja pri nas so priprave za organizacijo tako imenovanega kuratorija, tj. organizacije, ki se bo ukvarjala s vsemi problemi zdravljenja, rehabilitacije in preprečevanja boleznih srca in žilja. Pobudo za to organizacijo in vse priprave izvaja združenje kardiologov Jugoslavije.

Dejstvo, da povsod narašča število obolenj srca in žilja in da so te bolezni na prvem mestu med smrtnimi vzroki pri odraslih v mnogih državah, da so po vrstnem redu pred rakom, nezgodami, jetiko in drugimi boleznimi, da so ishemične bolezni srca (srčni infarkt) dosegle pravo epidemično razprostranjenost posebno v industrijskih državah — vse to nujno zahteva takojšen in skupen nastop zdravstvenih in drugih strokovnih služb, družbenih organizacij ter široke javnosti v programu za preprečevanje boleznih srca na trdnem temelju znanstvenih dognanj.

Namen svetovnega dneva in meseca je predvsem:

— seznaniti najširšo javnost in odgovorne družbene dejavnike z vsem, kar je potrebno glede teh boleznih pri nas, zlasti glede na njih zgodnjo razpoznavo ter sodobno zdravljenje in preprečevanje;

— doseči aktivno sodelovanje med zdravstvenimi delavci in najširšo javnostjo zaradi medsebojne pomoči pri ustvarjanju potrebnih pogojev za usklajeno delo v boju proti boleznim srca in žilja;

— organizacija kuratorija kot sestavnega dela kardiološkega društva Jugoslavije, katerega osnovna naloga je organizirati široke akcije in dejavnosti med prebivalstvom za preprečevanje in zdravstveno prosvetljanje o boleznih srca in žilja ter krepitve in ohranitev zdravja predvsem z vidika kardiovaskularne patologije;

— podpreti program proti kajenju mladine s tem, da ga vezemo na to akcijo kot enega osnovnih pogojev za preprečevanje boleznih srca in žilja.

Kakor smo se v vseh prejšnjih letih pridružili tej pomembni mednarodni zdravstveni akciji, tako se z velikim zanimanjem in z vso odgovornostjo vključujemo vanjo tudi letos.

NAJPOGOSTEJŠA SRČNA BOLENJA IN NJIH ZGODNJI ZNAKI

V civiliziranem svetu so od vseh boleznih relativno in absolutno najpogostejše bolezni srca in žilja. Med boleznimi srca so najpogostejše koronarne srčne bolezni zaradi zvišanega krvnega pritiska, revmatične srčne bolezni, prirojene srčne bolezni, bakteriialno vnetje srčnih zaklopk, boleznih srca zaradi obolenja pljuč ali pljučnega žilja, zaradi tuberkuloze, sifilisa, motenj v delovanju žlez z notranjim izločanjem, zaradi raznih strupov, toksinov, krvnih boleznih, novotvorb, virusnih in parazitarnih boleznih itd. Priznati moramo tudi spremembe srca in žilja med nosečnostjo, pri debelih, športnikih, nervozna srca zaradi neuravnovešenega vegetativnega živčnega sistema ali drugih škodljivih vplivov itd. Koronarne srčne bolezni so z infarktom srca zasluzijo posebno obravnavanje.

Koronarne srčne bolezni in zvišan krvni pritisk

Koronarne srčne bolezni so zelo pogoste pri bolnikih z zviša-

nim krvnim pritiskom, pri diabetikih, debelih in ljudeh z nezdravim načinom življenja. O zvišanem krvnem pritisku govorimo, kadar sistolični pritisk poraste nad 160 mm Hg, diastolični pa nad 100 mm Hg. Dokler je bolnik kompenziran in še ne ve za svoj zvišan krvni pritisk, je navadno brez posebnih težav. Če pa srce pod bremenom zvišanega krvnega pritiska odpove, se pojavijo bolečine pri srcu, nočni napadi in težke sape, t. i. kardialna astma ali celo popolna odpoved levega srca — pljučni edem s smrtnim izidom. Seveda ogroža take bolnike tudi infarkt srca.

Revmatične srčne bolezni

V poteku revmatične vročice vedno oboli tudi srce. Povzročitelj je infekcija s hemolitičnim streptokokom, ki se pokaže kot prehlad, angina ali škrlatinka. Po vmesni pavzi 2–4 tednov se pojavi slabo počutje, bledica, glavobol, mrzlica, vročina, znojenje,

predvsem pa simetrične otekline in bolečine večjih sklepov, ki so kratkotrajne in se selijo. Čim mlajši je bolnik in čim manj so prizadeti sklepi, tem bolj oboli srce. Razen običajne sklepne in srčne oblike revmatične vročice poznamo še vročinsko, pljučno, trebušno in živčno obliko glede na prizadetost posameznih organov oziroma sistemov. Bolezen poteka akutno, subakutno ali kronično in se periodično ponavlja do izčrpanosti. Srce je zelo ranljivo za hemolitični streptokok: obolevajo endokard, zaklopka, srčna mišica in osrčnik. Če obole zdrave zaklopke, zdravnik sliši na srcu šume. Če se revmatični proces ponavlja na že predhodno obolenih zaklopkah ali pa še ni umirjen, se prvotno registrirani šumi stalno menjajo. Če je najbolj prizadeta srčna mišica, se menja ritem srca, srce se razširi in večkrat odpove. Prvi znak obolenja osrčnika je zbadajoča bolečina za prsnico, ki je močnejša pri globokem vdihu in ležanju, odneha, če se bolnik usede in nagne naprej. Bolečine so hujše med kašljem in požiranjem, ker se vnetje lahko širi iz osrčnika tudi na rebrno mreno. Zaradi mehanskega pritiska tekočine v osrčniku na sapnik, dušnike in požiralnik bolnik hitro in težko diha ter težko požira. Postane hripav.

Med revmatično vročico se lahko pojavijo po koži tipični prstnasti izpuščaji ali podkožni vozlički. Če revmatizem prizadene živčni sistem, poteka navadno brez splošnih simptomov. Znaki bolezni so izključno živčni, in to v obliki Vidovega plesa. Povzroča jih specifično vnetje možganske substance. Vnetje rebrne mrene ali trebušne mrene je lahko tudi revmatično in kaže dosti značilno bolezensko sliko.

Velika večina pridobljenih srčnih hib je posledica revmatične vročice. Najpogostejša od vseh je mitralna srčna hiba. Mitralno ustje je lahko preveč zoženo ali razširjeno ali pa oboje hkrati, se pravi: zaklopke se ne morejo popolnoma razpreti in ne zapreti. Hiba se v začetku razvija brez posebnih subjektivnih težav. Kasneje, ko zaklopke otrdijo ali celo poapnijo in ovirajo normalen krvni obtok, se pojavijo tudi prvi znaki obremenitve srca. Srce se razširi, pritisk v posameznih predelih srca in pljučnega žilja poraste, ritem srca se zmede, srce pa odpove. Čim hitreje raste pritisk v pljučnem obtoku, tem bolj se bolnik zaduha že pri manjšem fizičnem naporu. Če pri srcu odpove naenkrat, se pojavi pljučni edem: bolnik nenadno močno posinji, težko diha, kašlja in izpljuje krvavo peno. Pljučni edem se lahko razvije tudi po nenadnih spremembah srčnega ritma. Znaki srčne vodenice ne spadajo med zgodnje znake odpovedi srca zaradi mitralne srčne hibe.

Aortna srčna hiba, zožitev ali razširjenje ali pa oboje hkrati, napreduje dolgo časa brez posebnih subjektivnih težav. Odpoved srca dolgo časa zadržuje močno mišičje levega prekata. Bolnika moti le močan utrip srca in nagel sprememba krvnega pritiska v periferiji, posebno v možganih, ki povzroča vrtoglavice in omotice. Če pa se revmatično vnetje razširi še na ustja koronarnih arterij, se pojavi netipična srčna bolečina, ki je difuzna, dolgo traja in se širi pod žličko in oba rebrna loka. Če pa bolnik bole-

ha za zoženjem aortne zaklopke, zdravnik odkrije značilen močan šum že zgodaj, ko je bolnik še brez težav, vsaj pri zmernih vsakdanjih fizičnih naporih. Pri čezmernih težjih telesnih naporih pa sledi pretirana utrujenost, težko dihanje, bolečine pri srcu in napadi nezvesti. Kadar pa levo srce dokončno odpove, diha bolnik še teže, sedi v postelji, kašlja in krvavkasto izpljuje. Nenadno smrt povzroči zamašitev koronarnih žil s posledičnim infarktom srca, migetanje prekatov in nezadostna prekrvljenost možganov.

Prirojene srčne hibe

Nekatere prirojene srčne hibe niso združljive z daljšim življenjem. Tako oboleni dojenčki umirajo takoj po porodu ali v prvem letu življenja. Nasprotno pa marsikatera prirojena hiba kardiovaskularnega sistema poteka brez simptomov, odkrijemo jo slučajno pri sistematičnih pregledih. Druge zopet tipično spreminjajo krvni obtok, tako da jih lahko pravočasno razpoznamo, kar je zaradi ustreznega zdravljenja zelo pomembno. Dojenčki s prirojeno srčno hibo (t. i. plavčki) slabo napredujejo, težko dihaajo in požirajo, so zelo občutljivi za obolenja dihal. Pri dojenju in joku težko dihaajo in poplavijo še bolj. Težko dihaajo zaradi zmanjšane količine kisika v krvi ali pa zaradi preobremenitve pljuč s krvjo. Bolniki imajo pogostne glavobole, omotice, občutek slabosti, občasno ohrome in izgube zavesti. Cianoza (posinjelost kože in vidnih sluznic) je posledica povečane količine s kisikom nezasičenega hemoglobina v arterialni krvi in še dodatno kompenzatornega povečanja količine rdečih krvničk. Hude motnje srčnega ritma so pogost vzrok nenadne smrti plavčkov. Zdravljenje nekaterih prirojenih srčnih boleznih je izključno kirurško. Kirurška korekcija prirojene hibe je lahko popolna ali samo delna, se pravi, da bolnik povsem ozdravi, ali pa se mu stanje le toliko zboljša, da dalj časa in lažje živi.

Subakutno bakteriialno vnetje srca

Pri vsakem srčnem bolniku, ki je kompenziran in mobilni pa zboli za nejasno vročinsko boleznijo, ki traja dalj kot 1 teden, moramo misliti tudi na bakteriialno vnetje srčnih zaklopk. Če v krvi najdemo ustreznega povzročitelja, bo naš sum upravičen. Subakutno bakteriialno vnetje lahko prizadene zdrave srčne zaklopke ali pa se nacepi na zaklopke, ki so okvarjene po preboleli revmatični bolezni. Bakteriialno vnetje večkrat usodno komplicira potek sicer uspele srčne operacije ali pa se pojavi v prvih tednih po normalnem porodu. Začetek je lahko prikrit in netipičen. Bolnik je utrujen, bled, nima apetita, hujša, ima nekoliko zvišano temperaturo, dosti se znoji, stalno ga bole roke, noge in glava. Bolezen se lahko prične nenadno z mrzlico in visoko vročino, spet drugič z obsežno možgansko ali periferno embolijo. Včasih poteka zelo hitro, se konča nenadno z odpovedjo srca zaradi obsežne periferne embolije, odpovedi ledvic ali akutnega obolenja kakega drugega organa. Na srcu se pojavijo novi šumi, prej

(Nadaljevanje na 12. strani)

Najpogostejša srčna obolenja in njih zgodnji znaki

(Nadaljevanje z 11. strani)

registrirani pa se spreminjajo, redke so motnje srčnega ritma in obolenje osrčnika. Zaradi embolij v ledvicah postane urin krvav. Vranica se prehodno poveča. Po koži se pojavljajo embolije, ki so videti kot drobne pikčaste krvavitve. Isto se dogaja tudi na beločnici in mrežnici. Bolniki lahko prehodno oslepe zaradi embolije v centralno arterijo mrežnice.

Bolezen se je do nedavnega končala s smrtjo. Danes nam s pravočasno diagnozo in pravilnim zdravljenjem z antibiotiki uspe ozdraviti večino teh hudih srčnih bolnikov.

Pljučno srce

Na pljučno embolijo s posledičnim akutnim pljučnim srcem moramo misliti pri vseh odraslih srčnih bolnikih, ki so dalj časa imobilni. Pljučne embolije so pogostejše po operacijah srčnih bolnikov kakor pa po operacijah bolnikov z zdravim srcem. Pljučnim embolijam so razen hudih srčnih bolnikov podvrženi še bolniki z različnimi malignimi novotvorbami, nekaterimi krvnimi boleznimi, krčnimi žilami, pretirano debelostjo, po operacijah v mali medenici, kompliciranih zlomih in porodih. Embolijo sproži tromboza (strjevanje krvi) v sistemu dovodnic. Če se zamaši ena od glavnih pljučnih žil, se razvije nepopravljiv šok. Pritisk v pljučnem krvnem obtoku poraste, v velikem krvnem obtoku pa se zniža. Smrt nastopi zaradi akutne preobremenitve desnega srca in praznega periferne žilja. Če se zamaši srednje velika veja pljučne arterije, se razvije infarkt pljuč brez večjega porasta pritiska v pljučnem žilju. Če se zamaši manjša periferna veja pljučne arterije, bolnik posinj, težko diha, ima zvišano temperaturo, kašlja in krvavkasto izpljuje. Poznamo pa tudi kronično obolenje srca zaradi različnih pljučnih bolezni. Zaradi kroničnega bronhitisa in emfizema pljuč se bolnik že ob najmanjšem fizičnem naporu pretirano zaduha, kašlja in občasno izkašlje sluz. Pritisk v pljučnem krvnem obtoku poraste, mišičje desnega srca odebeli. Razvije se tako imenovano pljučno srce. Ko pritisk v pljučih še bolj poraste, desno srce končno odpove, pojavi se srčna vodenica.

Bolezni srca zaradi infekcijskih bolezni: tuberkuloza, sifilis, davica

Od infekcijskih bolezni, ki napadajo srce, naj omenim na prvem mestu tuberkulozo. Tuberkulozno vnetje osrčnika se konča z zraščanjem osrčnika s srcem. Kri ne more več v zadostni meri pritekati v srce, ki se ne more normalno širiti in krčiti, desno srce odpove. Brez predhodnega težkega dihanja otečejo trebuh in noge. Prekrvljenost perifernih organov je nezadostna že med mirovanjem, po obremenitvi pa se zmanjša. Zato so bolniki omotični in padajo v nezavest. Bolezen čisto prepoznamo pozno, vendar včasih še pravočasno za uspešno kirurško zdravljenje.

Zdravstvena prosveta in pravočasno uspešno zdravljenje svežega sifilitičnega obolenja sta bistveno zmanjšala obolenje srca in žilja zaradi sifilisa. Bolezen poteka v začetku brez posebnih subjektivnih težav. Če pa se sifilitična žarišča ugrezejo ob odcepiščih koronarnih arterij, povzročijo bolečine za prsnico in večkrat naglo smrt zaradi miokardnega infarkta. Sifilitične razjede na aortnih zaklopkah povzročijo težko aortno hibo, ki se navadno konča v pljučnem edemu. Obolenje mišičnega sloja aorte povzroči razširjanje in stanjšanje stene aorte, t. i. anevrizmo, ki pritiska na sapnik, dušnike in požiralnik, večkrat se tudi predre v te organe, bolnik pa izkrvavi.

Pravočasna diagnoza in uspešno zdravljenje davice sta bistveno zmanjšala obolenje srčne mišice med hudo davico. Toksin davice zmede srčni ritem. Pojavijo se različni srčni bloki.

Srčne bolezni zaradi motenj v delovanju žlez z notranjo sekrecijo

Čezmerna tvorba in razsev hormonov ščitnice lahko često škodi srcu in žilju. Preobčutljivi vegetativni živčni sistem povzroča močno utripanje srca. Poraba kisika in prekrvljenost perifernih organov poraste nesorazmerno s stopnjo obremenitve.

O tireotoksičnem srcu govorimo, če se navedenim znakom hipertireoze pridružijo še težje motnje srčnega ritma. Težje motnje srčnega ritma skupaj z navedenimi motnjami presnove rade privedejo do odpovedi srca.

Nezadostna tvorba hormonov ščitnice povzroča hipotireozo, ki je prav tako naklonjena srčnim komplikacijam. Zmanjša se prekrvljenost periferije in dotok krvi v srce. Frekvenca srčnega utripa se zniža, občasno poraste krvni pritisk. Poveča se količina ogljikovega dvokisa v tkivih, kar lahko povzroči nezavest in komo.

Srce pri hudi anemiji

Pri slabokrvnih ljudeh se zmanjša količina krvnega barvila, ki prenaša kisik po tkivih. Med mirovanjem se pomanjkanje kisika izravnava s hitrejšim pretokom krvi. Ta mehanizem odpove pri obremenitvi. Pomanjkanje kisika v tkivih povzroči presnovne motnje, ki povzročijo razširjenje periferne žilja. Zmanjšana gostota krvi še dodatno pripomore k povečanemu dotoku krvi v srce. Količina rdečih krvničk se zmanjša, z njo pa tudi celokupna količina krvi v krvnem obtoku. Takrat se bolnik počuti slabotnega, težko diha, ima bolečine v predelu srca, zatekajo mu noge. Zato slabokrvnost lahko posnema srčno bolezen ali pa se organska srčna bolezen poslabša zaradi težje slabokrvnosti.

Srčne bolezni in nosečnost

V drugi polovici nosečnosti tretjina vseh nosečnic toži o težkem dihanju. Proti koncu nosečnosti zatekajo noge. V drugi polovici nosečnosti nosečnica pretirano hitro diha že pri mirovanju. V stoječem položaju maternica

pritiska na veliko dovodnico in povzroča omotico ter nezavest. Zaradi pritiska na dovodnice v mali medenici otekajo noge. Zaradi povečane količine krvne plazme pri normalnem številu krvničk so nosečnice videti slabokrvne. Zaradi vseh teh znakov normalna nosečnost posnema organsko srčno bolezen. Zato moramo iskati dodatne znake predhodne revmatične ali pa prirojene srčne bolezni. Pravočasna in pravilna diagnoza in pravilno zdravljenje le v izjemnih primerih narekuje prekinitve zaželeno nosečnosti. Zato tudi bolnice s težjimi srčnimi hibami navadno ob ustreznem zdravljenju in kontroli lahko normalno rode.

Srčne težave pri neurejenem vegetativnem živčnem sistemu

Neuravnovešenost vegetativnega živčnega sistema lahko posnema boleznih vseh drugih sistemov in organov in seveda prav tako srca. Vsi vemo, da bitje srca simbolizira življenje, njegova zaustavitev pa smrt. Pri živčno neuravnovešenem človeku se ne prestra-

no in nerazumljivo mešata želja po samouničenju in strah pred smrtjo. Srce pa je najprimernejši organ za izražanje vseh teh občutkov in doživetij. Bolezen se začne nenadno v rani mladosti s psihološkimi problemi in nadaljuje z organskimi lokalizacijami. Ne konča se nikoli. Bolniki tožijo o pomanjkanju zraka, težkem dihanju in bolečinah v predelu srca. Stalno so utrujeni, zjutraj bolj kot zvečer, dosti se znoje, muči jih glavobol, potri so in zatekajo se v bolezen. Najbistrejši in najbolj aktivni so v ponočnih urah. Pomenijo najtežji problem za zdravnika, kjer navadno ne najdejo zadostnega razumevanja in se zato kaj radi zatekajo k raznim mazačem. Ti ponavadi že s pogledom na urin ugotovijo bolezen in uspeh zdravljenja je »zajamčen«. Zdravnik včasih zaradi napačnega tolmačenja subjektivnih težav še poveča bolnikovo zaskrbljenost in bolezensko razpoloženje. Na splošno pa velja pregovor, da laže »obudi mrtveca« kakor pa ozdravi distonika.

Ocena zbora delovnih ljudi

Ponovno je potekla mandatna doba polovici članov delavskega sveta in svetov organizacij združenega dela.

Volilni postopek zahteva, da se pri predlaganju kandidatov udeležuje zborov delovnih ljudi ustrežajoča večina, poleg tega se je treba zavedati resnosti in vestnosti volitev v samoupravne organe, ki za podjetje brez dvoma niso nič manjšega pomena, kot volitve naših družbeno-političnih predstavnikov v oblastne organe.

Tudi zadnje volitve so pokazale, da niso bili izvoljeni najprimernejši člani, zlasti v svete, ker so bile seje podpovprečno ali sploh ne obiskane. Vsekakor je ustrežnejša in primernejša udeležitev na sejah delavskih svetov, vendar imamo mnogo primerov, ko so člani izostajali od sej brez opravičenih razlogov. Naj gre za vprašanje opravičenosti ali neopravičenosti odsotnosti, se vsekakor postavlja vprašanje, ali lahko član sveta aktivno in kontinuirano sodeluje, če ni seznanjen z vprašanji, ki so bila obravnavana na preteklih sejah. Mnogokrat gre za tako pomembna vprašanja kot je poslovanje podjetja, planiranje, sprejem samoupravnih aktov, vendar so člani mnogokrat indiferentni do posameznih vprašanj, in sicer vse do tle, dokler ne občutijo ali mislijo, da so prikrašani za kakšno osebno pravico. Vzemimo samo primer obravnave pravilnika o delovnih razmerjih, ki je bil javno oglašen že v letu 1971, in da bo poteklo leto dni, ko še nismo sprejeli določil glede odmere dopusta in to zaradi tega, ker nekatera določila niso po volji posameznikom. Takih vprašanj je več, zato pa se tudi dogaja, da trajajo seje znatno dalj časa, kot bi bilo potrebno. Bistvena napaka je v tem, ker se tudi člani sveta predhodno o posameznih stališčih ne dogovorijo v svoji enoti, ker ni predhodnih sej organizacij združenega dela in kot člani iznašajo svoja osebna mišljenja, ne pa mnenja sredine, ki ga je izvolila za člana. O sejah svetov organizacij združenega dela se skoraj ne

splača govoriti, ker jih je bilo tako malo ali pa še tiste so bile samo informativnega značaja, da s tem v zvezi marsikdo upravičeno postavlja vprašanje, čemu so ti sveti postavljeni. Pristojnosti teh svetov pa so lepo in natančno določene v statutu podjetja in drugih aktih, vendar kot izgleda ni posebnega zanimanja, da bi vsaj o vprašanjih, ki so za enoto statutarnega značaja ali imajo drug pomen, sveti pristopili k decentralizaciji samouprave. Ena izmed posledic tega vprašanja so tudi volitve predstavnikov v te svete, ker se mnogokrat predlaga ustrežajočega člana sveta podjetja ali sveta OZD iz nepremišljenosti, iz nezadovoljive samouprave in družbeno-politične zrelosti.

Tudi sedanji zbori niso pokazali posebnega napredka, čeprav smo pred pomembno nalogo, kako tudi v našem kolektivu preiti na kar najbolj neposredno odločanje, na kar kaže nezadovoljiva udeležba in nestrpnost mnogih članov, da tudi med svojim delovnim časom ne morejo prebiti na takem zboru in so jim vse druge naloge ali pa nenaloge pomembnejše od udeležbe na zborih. V.

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem sodelavcem mojega umrlega moža, ki so se na dan obletnice njegove smrti spomnili nanj in ob tej priložnosti okrasili njegov grob s svežim spomladanskim cvetjem in prižgali sveče.

Težko mi je ob izgubi ljubljene moža, vendar ob gesti njegovih sodelavcev, da tudi oni niso pozabili nanj, mi je toliko lažje prenašati mojo žalost.

Še enkrat prav iskrena hvala vsem za vse, ki ste počastili njegov spomin.

Gril Milena, sin Franci, oče Anton, sestre Milka in Mici

II. ZVEZNA LIGA – DA ALI NE

Pred pričetkom tekmovanja v spomladanskem delu prvenstva v republiški ženski rokometni ligi smo trenerju Dorniku postavili nekaj vprašanj, ki se nanašajo v glavnem na priprave ekipe pred prvenstvom, na vzgojo kadrov in o eventualnem plasmaju v II. zvezno žensko rokometno ligo. Letos se namreč formira II. zvezna liga za ženske, ki bo štela 10 ekip, po 3 prvouvršene iz Slovenije in Hrvaške ter 2 iz BiH, ostale ekipe pa se bodo uvrstile na podlagi kvalifikacij.

KAKO JE Z VZGOJO KADROV?

Vzgoja kadrov je prvi pogoj za kakršnokoli tekmovanje v katerikoli športu. Zato mi je vzgoja kadrov prvi pogoj za nadaljnje uspešno vodenje ekipe Steklarja. Za to delo sem že v JLA sestavljal programe in jih dokončal doma, sedaj pa jih praktično tudi izvajam v pionirski šoli rokometu. S pomočjo funkcionarjev Steklarja in učiteljev za telesno vzgojo na Osnovni šoli heroja Rajka smo najprej organizirali medrazredno šolsko prvenstvo, kjer sem izbral večje število deklet, ki se je nekako po 20 treningih ustalilo na 16. Teh 16 deklet sedaj redno trenirajo in je njihova vnema in zavzetost pohvale vredna.

Za njimi je program osnove rokometu, tako da sedaj že nastopajo kot ekipa šolskega športnega društva »Mladost« Hrastnik. Tako se je za to ekipo pričel drugi del programa, ki se imenuje tekmovanje. Ekipa bo nastopala že v letošnjem spomladanskem delu prvenstvene sezone v zasavski ligi in če bodo še naprej tako poslušno vadile, bodo lahko postale dobre rokometarice, ki bodo v prihodnosti lahko dostojno branile barve Steklarja in Hrastniške doline.

Ta ekipa bo tekmovala pod naslovom »Mladost« v naslednji postavi: Vidmar Danica, Lasič Danica, Očepek Mojca, Sladič Silva, Štrniša Sonja, Lipovšek Irena, Bercko Joža, Tuhtar Marjana, Teršek Marjana, Volfand Belinda, Kosem Jasna, Piliš Ema, Kolšek Darja, Kavšek Iris, Pintar Marjana in Pušnik Štefka.

V oktobru lani pa je z enakim delom pričel na dolski šoli tudi trener Branko Mravljak. Njegovo delo je povsem podobno delu Dornika na hrastniški šoli. Ekipa Dola je že nastopala na zimskem prvenstvu v Hali Tivoli, tako da ima že nekaj več tekmovalnih izkušenj. Dekleta marljivo vadijo v dokaj skromnih razmerah premajhne tamkajšnje šolske telovadnice, rokometnega igrišča na Dolu ni, verjetno ga tudi še tako kmalu ne bo, zato bodo v bodoče trenirale na igrišču za Savo. Dekleta so izredno marljiva, tako da lahko pričakujemo, da bodo pod vodstvom trenerja Mravljaka kmalu dosegale vidnejše uspehe. Ekipa se bo uradno imenovala STEKLAR B in bo nastopala že v letošnji spomladanski sezoni v zasavski ženski rokometni ligi.

Za STEKLAR B — DOL bodo nastopale: Serer Bernarda, Draksler Alenka, Gašparut Marija, Hlastec Majda, Lendero Marija, Počuč Nada, Pust Vanja, Učakar Anica, Urbanc Marina, Šterbucl Olga, Senica Liljana,

Dragar Romana, Kurent Janja in Mikolič Brigita.

Tako delo je izredno težko in zahteva od trenerja precej prizadevanja in potrpljenja, kar pa se pozneje obrestuje, ko se pričnejo uspehi. Poleg tega pa je to vsekakor pogoj za obstoj in napredovanje določenega športa, to pa je tudi cilj in naloga upravne odbora ZRK »Steklar« Hrastnik.

Obe pionirski ekipi bosta v zasavski ligi tekmovali po naslednjem razporedu:

- I. kolo: 2. 4.
Usnjar B : Radeče
Steklar B : Mladost
Prost Leskovec
- II. kolo: 9. 4.
Radeče : Steklar B
Leskovec : Usnjar B
Prosta Mladost
- III. kolo: 16. 4.
Steklar B : Leskovec
Mladost : Radeče
Prost Usnjar B
- IV. kolo: 23. 4.
Leskovec : Mladost
Usnjar B : Steklar B
Proste Radeče
- V. kolo: 30. 4.
Mladost : Usnjar B
Radeče : Leskovec
Prost Steklar B
- VI. kolo: 7. 5.
Radeče : Usnjar B
Mladost : Steklar B
Prost Leskovec
- VII. kolo: 14. 5.
Steklar B : Radeče
Usnjar B : Leskovec
Prosta Mladost
- VIII. kolo: 21. 5.
Leskovec : Steklar B
Radeče : Mladost
Prost Usnjar B
- IX. kolo: 28. 5.
Mladost : Leskovec
Steklar B : Usnjar
Prost Radeče
- X. kolo: 4. 6.
Usnjar B : Mladost
Leskovec : Radeče
Prost Steklar B

KAKO POTEKAJO PRIPRAVE NA TEKMOVANJE V REPUBLISKI LIGI?

Priprave potekajo dejansko že od decembra 1971, ko je ekipa trenirala v telovadnici. V te priprave sodi tudi sodelovanje na zimskem prvenstvu SRS. Ekipa na zimskem prvenstvu ni bila v smislu tekmovalnega dela uspešna, ker so igrale vse igralke, poleg tega pa se ekipa tudi ni mogla bolje pripraviti, ker so treningi v telovadnici nenormalni in tako igralke izgubijo občutek za velikost igrišča. Poleg tega pa se je v tem času v prvi ekipi pojavila neresnost, neodgovornost in netovariški odnosi. Takoj po zimskem prvenstvu smo pričeli popravljati te odnose, ki so že boljši, vendar še ne takšni, ki jih zahteva tekmovanje v republiški ligi.

Z marcem smo pričeli 3-krat tedensko trenirati na igrišču za Savo. Težave so predvsem zato, ker igralke delajo v izmenah, ali zaradi drugih obveznosti ne morejo redno trenirati. Tako smo že na prvih prijateljskih tekmah videli, da še niso dovolj kondicijski in taktično pripravljene, čeprav se že čuti vpliv novih taktičnih variant. Zato je predviden nekajdnevni trening izven Hrastnika, kjer naj bi na-

birali predvsem kondicijo, popraviti pa bo tu treba predvsem medsebojne odnose, kar je najbolj pomembno. Čeprav je še malo časa ostalo do pričetka prvenstva, upam, da se bo poleg vseh težav stanje izboljšalo, da bomo lahko več skupno trenirali in odigrali v tem času dovolj treningov tekem in se tako v okviru možnosti čim bolje pripravili za prvenstvo. Pred nami ni samo prvenstvo, temveč tudi finale Kupa mladosti SRS, kar je do sedaj največji uspeh ženskega rokometu v Hrastniku.

KAKSEN PLASMAN PRIČAKUJEŠ V REPUBLISKI LIGI?

Če bodo boljši pogoji za treniranje in tekmovanje, da ne bo vprašanja nastopanja igralke, ki so zaposlene, imamo vse možnosti, da se uvrstimo v gornji del tabele, v skupino prvih treh, kar daje možnost uvrstitve v II. zvezno ligo. Glede na pogoje dela in tekmovanja pa tudi nekoliko slabši plasman ne bi smel biti neuspeh.

KAJ MENIŠ O EVENTUALNI UVRSTITVI V II. ZVEZNO LIGO?

To bi bilo veliko priznanje in velik uspeh Steklarja in Hrastnika. Zavedati se moramo, da tek-

movanje v zveznem merilu zahteva povsem drugačne pogoje treniranja, odsotnost igralke od dela, večje finančne stroške, poleg tega pa je potrebno vsekakor misliti tudi na to, da se na zvezni ravni tekmuje v dvoranah.

Iz vsega tega lahko zaključimo, da v Hrastniku trenutno nimamo zadovoljivih igalskih kadrov za takšno tekmovanje, kar pa v bodoče glede na način vzgoje kadrov ne bo problem. Vprašanje je, kje in kako zagotoviti finančna sredstva, da o bližnji perspektivi izgradnje dvorane sploh ne govorimo.

Mogoče nekateri na te probleme gledamo s premalo optimizma. Glede na razvoj rokometu v Hrastniku pa bo potrebno misliti tudi na reševanje takšnih nalog, če bomo želeli imeti v Hrastniku kvalitetnejše športne prireditve.

Vprašanje nastopanja v II. zvezni ligi ni problem samo kluba, temveč tudi ostalih merodajnih činiteljev v okviru kolektiva in celotnega Hrastnika. Leti naj bi se sestali in odločili, če sploh lahko glede na možnosti pričakujemo tekmovanje v takšnem rangi.

PRVIČ NA SMUČEH

Steklarja Hrastnik je pripravila tečaj v Bohinju. Tudi jaz sem se vpisala. V Bohinju smo imeli namen ostati pet dni.

V sredo je odpeljal avtobus. Vsi smo se veselili smučanja. Že popoldne smo odšli smučati. Tako smo potem delali vsak dan. Že sama pot do smučišča me je prve dni utrudila, tako da sem bila na smučeh zelo nerodna. Smučarska proga je bila položna. Imeli smo tudi vlečnico, vendar sem se začela z njo voziti šele drugi dan. Smučali smo dopoldne in popoldne. Po utrudljivi poti sem morala zelo veliko hoditi. Ko pa sem se steze privadila, sem se tudi naučila smučati. Velikokrat sem padla. Sprva sem

že obupala, ker niti hoditi nisem dobro znala s smučmi. Učitelji so morali biti zelo potrpežljivi z nami, ker smo bili precej nerodni na snegu. Vsi bi radi na koncu pokazali, kaj smo se naučili. Zato smo sklenili, da bomo zadnji dan tekmovali. Nisem dosegla dobrega rezultata, a važno je, da sem se naučila smučati.

Preteklo je pet dni in odpravili smo se domov. Veselo so me pričakali in že drugi dan sem jim na položnem pobočju pokazala, kaj sem se naučila. Vsi so bili veseli, ker smo tako v naši družini že trije smučarji.

Mlinar Milojka,
učenka 4. c razreda

Gostovanje kegljačev »Bratstva« v Kranju

Kegljači KK »Bratstva« Hrastnik so v začetku februarja gostovali v Kranju, kjer so delovni invalidi iz Kranja organizirali tekmovanje v disciplini 6 × 100 lučaje.

Rezultati:	podrtih kegljev
1. Delovni invalidi Kranj	2.480
2. KŽK Kranj	2.381
3. Steklarna Hrastnik	2.363
4. Svilanit Kamnik	2.344

Za ekipo Steklarne so v konkurenci nastopili: Čakić (415), Kolšek (390), Pufler E. (374), Peršič (406), Koritnik B. (386) in Pokrajac M. (392).

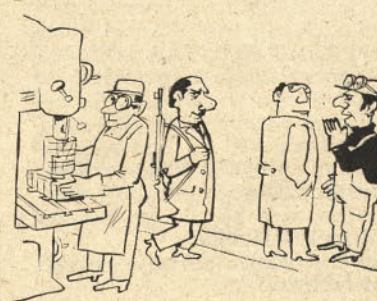
Izven konkurence je nastopal še Pokrajac Đoko, ki je dosegel izreden rezultat (416). Tehnično vodstvo je tokrat verjetno naredilo napako, ko v konkurenci ni uvrstilo Pokrajca, saj bi se tako ekipa uvrstila za mesto više.

Tekmovanje je bilo dobro or-

ganizirano na kegljišču »Triglava«.

Po končanem tekmovanju sta Čakić in Pokrajac Đ. prejela nagradi — knjige.

Strgaršek Janez

Imam občutek, da je naša služba VD zopet vrnila v pravilnik kot nalogo mojstrov eno konceptijo uporabe zaščitnih sredstev.

Nastop mladih umetnikov Glasbene šole Hrastnika in Dola

V petek, dne 25. 2. 1972 je bila v dvorani Delavskega doma »Svobode« I Hrastnik javna glasbena produkcija hrastniške glasbene šole. To je bil v letošnjem letu prvi javni nastop mladih umetnikov. Prav gotovo je bil to prav velik dogodek za vse, ki obiskujejo glasbeno šolo in so se lahko predstavili občinstvu, kakor tudi za vse starše, ki so prvič videli svojega otroka na odru, pred množico gledalcev in poslušalcev, ki so nestrpnost pričakovali melodije, ki bodo zazvenele iz klavirja, harmonike, trobente, klarinete, violine in frulice.

Vsi nastopajoči so se zelo potrudili, saj so hoteli staršem in vsem prisotnim pokazati, kaj so se naučili v času, ko obiskujejo glasbeno šolo. Nekaterim je to šlo lažje in bolj gladko od prvotov, drugim zopet pa se je kdaj pa kdaj zataknilo, kar pa ni tako hudo, če upoštevamo starost, neizkušenost in tremo nastopajočih. Zato so tudi poslušalci vse nastopajoče nagradili z aplavzom, pa čeprav je med nastopom morda kateri prst neposlušno udaril po napačni tipki na klavirju ali pa pritisknil na napačno struno na violini.

Program se je kot vedno začel z nastopom najmlajših, ki pa so se kar dobro odrezali, čeprav so nekateri bili prvič na javnem nastopu, sami na odru, pred poslušalci. Zato se je po vsakem nastopu po dvorani razlegal bučen aplavz. Starši so ploskali svojim otrokom, ker so bili veseli, da jih niso razočarali in ker so videli, da so denar, ki ga vsak mesec plačajo v glasbeni šoli, pametno naložili. Otroci, ki so poslušali v dvorani, so zopet ploskali svojim sošolcem in prijateljem, ki so jih tako ugodno presenetili in marsikdo je s skrito željo, da bi tudi sam nekoč tako zaigral, zvesto sledil nastopu. Res, lepo je poslušati glasbo velikih skladateljev. Z glasbo so nam poskušali pričarati svoje razpoloženje —

veselje in žalost, srečo in nesrečo in prav zaradi tega, ker je glasba tako težka izrazna oblika, je v vsaki posamezni skladbi prisotna vsa tista globina človeškega duha, ki mora tudi pri poslušalcih, še bolj pa pri izvajalcih vzbuditi podobne notranje občutke kot jih je doživljal skladatelj. Po končanem nastopu najmlajših, se pravi prvega letnika, se je s starostjo nastopajočih tudi težina skladbic spremenila. Res je, da je še vedno največ mladih glasbenikov, ki obiskujejo oddelek za klavir, vendar pa se tudi pri drugih instrumentih stanje izboljšuje. Tako na prejšnjem nastopu še ni bilo nobenega nastopajočega, ki bi igral violino, sedaj pa smo že slišali nekaj nastopajočih, ki so se odločili, da si bodo poskušali prav z violino pridobiti poslušalce. Res, preveč bi bilo pisanja, če bi hotel pohvaliti vsakega nastopajočega posebej.

V zadnjem času se tudi vse bolj uveljavljajo skupinski nastopi pihalcev, ki jih tovariš Rus Jože uči igranja na frulice.

Na koncu obsežnega programa, ki je trajal skoraj dve uri, pa se nam je predstavil še harmonikarski orkester pod vodstvom tovariša Hribarja Zdravka. Zaigrali so nam dve skladbi. Pri zadnji je bil solist na klarinetu tovariš Rus, ki nam je ob spremljavi harmonikarjev zaigral staro, vendar zelo znano skladbo, ki so jo vsi poslušalci prepoznali in je bil zaradi tega aplavz še večji.

Po končani produkciji je bil še sestanek med starši in pedagogi glasbene šole. Sestanek je bil kmalu končan, saj so starše obvestili v glavnem o tem, da se bo šolnina na glasbeni šoli povečala.

O poslušalcih bi napisal le to, da bi bili lahko malo bolj disciplinirani, krivi pa so predvsem mlajši. Upam, da se nam bodo gojenci glasbene šole še večkrat predstavili in nam pokazali, kako napredujejo pri svojem delu.

L. S.

SPOŠTOVANI UREDNIK

Tokrat se oglašam prvič. Že peto leto sem štipendist Steklarne. Stipendijo sem začel dobivati v drugem letniku Tehniške srednje šole v Trbovljah.

Zdaj sem že drugo leto vpisan na Fakulteti za strojništvo v Ljubljani. Zaenkrat še kar dobro uspevam. Med tednom sem v Ljubljani, kjer stanujem še z dvema študentoma. Za študij bi bilo veliko težje, če bi se vsak dan vozil. Kot pravijo tisti, ki se vozijo: dve uri vožnje utruji skoraj toliko, kot tistih šest ur predavanja.

Vsak dan imam šest, pa tudi do osem ur predavanja in vaj, zraven tega pa je treba tudi redno po nekaj ur študirati. Tako sem zaposlen kar cel dan in imam prostega časa zelo malo. Ob sobotah in nedeljah pa moram risati, saj je znano, da imamo strojniki največ dela prav z risanjem.

Od sredine januarja do sredine februarja nimam predavanja, zato pravimo temu mesecu počitnice. V resnici pa moram delati še veliko več kot drugače; saj imam kup izpitov ravno v teh prostih dneh.

Vsako leto sem bil v Steklarni

tudi na obvezni praksi. Med poletnimi počitnicami je časa nekoliko več, zato sem lani delal kar tri mesece. Tako sem se precej seznanil z delovnimi razmerami v podjetju. Spoznal sem tudi mnogo prijateljev. Upam, da mi bodo prijatelji ostali, in ko bom čez tri leta prišel v podjetje, tudi tu in tam malo pomagali, če bo treba.

Oče dela v Steklarni že šestindvajset let in redno prinese domov Steklarja. Tako ga preberem tudi jaz, saj me zanima, kaj je novega v podjetju. Zelo rad rešujem tudi križanke.

Na zadnjem sestanku štipendistov pa so nam obljubili, da bomo tudi mi dobivali Steklarja na dom. Tako se bom nekako počutil že kot pravi član kolektiva.

Z novim letom sem tudi dobil povečano štipendijo, tako da bo moje študentsko življenje tudi po finančni plati malo manj težko. Delavskemu svetu se iskreno zahvaljujem.

Na koncu pa, čeprav malce pozno, želim vsem članom kolektiva uspešno novo leto 1972.

Lep pozdrav

Karel Platinovšek II.

Ansambel Kreže za dan žena

Ob praznovanju 8. marca — dneva žena je v Hrastniku zopet nastopil naš someščan, sedaj že res pravi »Stajerc« Jože Kreže s svojim ansamblom. Predsedstvo osnovne organizacije sindikata naše tovarne je bilo mnjenja, da bi praznovanje dneva žena kolikor toliko popestrilo. Tako je skupaj s socialistično zvezo tere II. priredilo koncert na predvečer dneva žena v dvorani kemične tovarne. Koncert je bil namenjen predvsem ženskam, ki so se ga tudi v lepem številu udeležile.

Po krajšem slavnostnem govoru je prevzel vaje v svoje roke ansambel Kreže. Po vzdušju v dvorani je bil Jože kar dober »furman«, ki je svoj voz zelo uspešno pripeljal do kraja. Program je bil sestavljen tako, da je lahko zadovoljil starejše in mlajše. Tisti, ki so bili priče lanskoletnemu koncertu tega ansambla v Hrastniku, so nedvomno ugotovili, da nastopa ansambel v nekoliko spremenjeni zasedbi. Ansambel sestavljajo štirje glasbeniki in trije pevci. Od lanskih pevcev je v ansamblu ostala samo prikupna pevka Olga Zorko. Nova je pevka Jolanda Kuzman, medtem ko je sentimentalnega Jožeta Koblerja zamenjal odlični pevec in še večji »šoumen« Karl Arhar-Carli. No, in prav ta zadnji je precej pripomogel, da nežni spol v dvorani ni držal križem rok. Sicer pa tudi ostali niso od muh. Predvsem Jože jih ima precej za ušesi in bi mu lahko marsikateri humorist zavidal za njegovo poznavanje posla v tej stroki. Ko sem ga tako opazoval, kar nisem mogel verjeti, da je ta človek popolnoma slep. No, ljubezen do glasbe in pa veselje do igranja sta pri njem to hibo skoraj popolnoma zakrila. Ko sem se po končanem koncertu pogovarjal z njim, ga je najbolj skrbelo, če so bile poslušalke v dvorani zadovoljne z njihovim nastopom.

Upam, da mi ne boste takrat prisotne v dvorani zamerile, da sem mu v vašem imenu odgovoril pritrdilno in se mu najlepše zahvalil za zelo prijetne urice. Po takem odgovoru je bil še bolj razpoložen. Pravi, da ga še posebno navdušuje in mu laška, če so z njim zadovoljni poslušalci v njegovem domačem kraju. In bile ste. Na koncu bi se rad dotaknil tega, po mojem zelo perečega problema. Je namreč vprašanje dvorane same in pa še posebej odra in pa prostora za odrom. Ne vem, ali smo čisto pozabili na kulturo. Res je, da je televizija prevzela kino dvoranam obiskovalce, vendar če morajo še tisti redki, ki pridejo v kino »prečepeti« dve uri v takih prostorih, potem se ne smemo čuditi, če jutri še teh ne bo več. Ne vem kdaj bodo odgovorni spoznali, da v spodnjem delu Hrastnika tudi živijo ljudje, ki so potrebni tudi takega razvedrila kot je kultura, ki pa žal nimajo niti osnovnih pogojev za svoj obstoj. Obstoječi prostori v kemični nam res niso v ponos. Zato je nujno potrebno, da se ti prostori vsaj toliko uredijo, da nastopajoči lahko kam sedejo in slečjejo plašč ter vidijo drug drugega.

J. P.

HUMOR

Žena je rodila črnega otroka. Ko je zagledala moža, ga je takoj nadrla: »Poglej, si videl, kaj si napravil, ker si vedno hotel, da je tema.«

— — —

Najnovejša anketa je pokazala, zakaj moški ponoči vstajajo. Deset odstotkov jih vstaja zato, da bi našli kaj za jesti. Petnajst odstotkov zato, da bi odšli v kopalnico, 75 odstotkov pa zato, da bi odšli domov.

OTVORITEV SLIKARSKE RAZSTAVE

Kot dopisnica literarno-novinarskega krožka sem se udeležila otvoritve razstave slikarske kolonije Izlake — Zagorje 1971. To razstavo je organiziral klub 67.

Po uvodnih besedah likovnega pedagoga tovariša Heriča sem izvedela, da se otvoritve med drugimi udeležuje tudi akademski slikar FRANC KOPITAR iz Zagorja. Čeprav mi je bilo to ime še neznano, sem se odločila, da kaj več izvem o njem; kajti med mnogimi slikarji, ki so bile razstavljene, mi je bila njegova slika Industrijski motiv, najbolj všeč. Odločila sem se, da ga prosim za kratek intervju.

Katere motive slikanja največkrat izbirate?

Prikazujem predvsem industrijska naselja, kjer so ljudje prizadeti zaradi onesnaženja zraka. Prav tako sem na sliki Industrijski motiv prikazal črn dim iz cementarne.

Imajo tudi učenci, kjer poučujete, interes do slikanja?

Na šoli, kjer poučujem, imamo likovni krožek, ki deluje pol leta, nato pa snemamo risane filme. Z njimi smo imeli že veliko uspehov. Dobili smo 3. nagrado v Budvi, sodelovali smo na Muzi v Beogradu, kjer smo prikazali film Igra.

Kakšne so vaše želje in načrti?

Želim si, da bi v Zagorju zgradili galerijo, v kateri bi imeli spravljenih okrog sto slik. Za drugo leto imam namen pripraviti figuraliko, ker menim, da je te na razstavah premalo.

Pogovor s slikarjem je kar prehitro minil in poslovala sem se z upanjem, da bi se mu vse želje uresničile in da bi razstavljal še na mnogih razstavah in nam prikazal mnogo zanimivih slik.

Tanja Blažko
literarno-novinarski krožek
Hrastnik

ZANIMALO VAS BO!

PRISLI V PODJETJE

Dolanc Terezija, odnašalka; Centrih Alojz, vzdrževalec v avtomatski proizvodnji; Dornik Janko, kalkulant in konstruktor; Spitaler Emil, pomožni delavec v 101; Valjak Stefan, pobiralec črepinj; Frankovič Alojzija, pomožna delavka v 401; Šumič Sebiha, odnašalka; Gačnikar Karolina, odnašalka; Žirovnik Ida, odnašalka; Jelakovič Jože II., skladiščni delavec; Hrastelj Albin, dostavljalet modelov; Pintar Marija, kontrolor stekla; Alauf Stefanija, kontrolor stekla; Bunič Nada, odnašalka; Bezjak Marjeta, kontrolor stekla; Ravnikar Hedvika, odnašalka; Kralj Karolina, pomožna delavka v 401; Garibovič Nura, odnašalka; Draksler Alojz, zabojar; Belavič Ljudmila, odnašalka.

ODŠLI IZ PODJETJA

Na lastno željo

Alt Marija, odnašalka; Smešnik Ivan, nabiralec; Hudi Marinka, uslužbenka.

Samovoljno zapustili delo

Plevel Alojz, odnašalec; Vrbošek Ivan, odnašalec; Malenšek

Sonja, odnašalka; Kaluža Božislava, odnašalka; Alt Viktor, nabiralec.

Invalidsko upokojen

Zupančič Hinko, steklar.

POROČILI SO SE

Brglez Jožica, kontrolor stekla, in Vavtar Feliks, sklad. delavec; Eberlin Marija, kontrolor stekla in Perko Vladimir; Očkun Eva in Gorišek Alfonz; Naroglav Majda, odnašalka, in Korbar Stanislav, delavec v 501; Vidojevič Marija, vezalka, in Merzdovnik Stanislav.

PRIRASTEK V DRUŽINI

Janežič Alojz — sina; Selič Franc — sina.

Invalidsko upokojen

V mesecu marcu je bil invalidsko upokojen steklar-pihalec ZUPANČIČ HINKO, roj. 24. 12. 1925

v Trbovljah. Osnovno šolo je dokončal v Paračinu. Kot 15-letni fant se je 20. 6. 1940 zaposlil v Steklarni kot odnašalec stekla.

Že v rani mladosti je zgubil očeta, vsa skrb za njegovo vzgojo je padla na ramena matere. Veselje do poklica, katerega si je izbral sam, mu je omogočilo, da je pri delu hitro napredoval. Zaposlen je bil vedno pri najtežjih steklarskih delih v skupini RDBO razsvetljava opal — bela. Kot visokokvalificiran steklar je prevzel leta 1962 brigado, katero je uspešno vodil vse do leta 1972, ko je zbolel in bil premeščen na lažje delo.

Ko so se po osvoboditvi ponovno ustanovila društva »Svoboda«, je takoj postal aktiven član godbe na pihala Svoboda II, to je bilo leta 1948. Zvest član godbe je ostal vse do danes, čeprav trenutno zaradi bolezni še ne igra, upa pa, da bo kmalu spet med godbeniki, saj se med njimi najbolj sprosti.

Ob njegovem odhodu v pokoj mu želimo predvsem zdravja in da bo lahko živel v miru in zadovoljstvu. Zahvaljujemo se mu za njegovo delo v tovarni in na kulturno-prosvetnem področju.

Uredništvo

OBVESTILO

Za čas obratovanja počitniških domov v Bohinju in Portorožu od 1. 6. 1972 do 30. 9. 1972 sprejememo v delovno razmerje za določen čas (odnosno bomo izvedli prerazporeditve že zaposlenih članov), in sicer za naslednja prosta delovna mesta:

1. Portorož:

- upravnik — ekonom
- 1 glavna kuharica
- 1 kuharica
- 2 servirki
- 1 pomivalna posoda
- 1 sobarica

2. Bohinj:

- 1 kuharica — servirka
- 2 sobarici — pomivalki

Spoštovani urednik!

Oglašam se vam iz Škofje Loke, kjer služim vojaški rok. Pozdravljam vse svoje sodelavce, posebno pa brigade Lanegar, Hudi, Haberl in Percl.

vojak BARIČ KARL
V. P. 1098/30-D
64220 ŠKOFJA LOKA

Lepo se ti zahvaljujem za kartico in pozdrave. Upam, da si se že navadil na vojaško življenje in hrano in da se boš kmalu zopet spomnil svojih sodelavcev.

Urednik

Uredništvo Steklarja!

Javljam se vam iz Tuzle in lepo pozdravljam kolektiv Steklarne Hrastnik, posebno pa sodelavce strugarsko-cizelske delavnice. Uredništvo Steklarja prosim, da mi pošilja časopis »Steklar«, da bom seznanjen z dogodki v podjetju.

vojak PUŠNIK STANE
V. P. 9740/2
75002 TUZLA

Stane zdravo!

Najlepša hvala za pismo in pozdrave in upam, da nam boš tudi ti redno pisal, mi pa ti bomo z veseljem in redno pošiljali Steklarja.

Urednik

Dragi urednik!

V Aleksinac sem prišel v prekomando in vas prosim, da mi sedaj pošiljate Steklarja na moj sedanji naslov, saj zelo rad preberem kakšen slovenski časopis.

vojak JOVAN VIKTOR
V. P. 3286
18220 ALEKSINAC

Dragi Viktor!

Hvala za kartico. Upam, da se boš kmalu navadil na novi kraj. Seveda ti bomo Steklarja z veseljem pošiljali.

Urednik

Tovariš urednik!

Danes se vam javljam prvič in seveda vse člane kolektiva lepo pozdravljam. Seveda pa vas tudi prosim, da bi mi pošiljali naš list Steklar, da bom seznanjen z dogodki v tovarni. Za uslugo se vam že vnaprej zahvaljujem.

vojak BORIS MLAKAR
V. P. 5945/6 VE 7
18002 NIS

Zdravo Boris!

Zahvaljujem se ti v imenu celotnega kolektiva za lepo razglednico in pozdrave. Mislim, da si se že navadil na pasulj in zelje in da ti tudi vstajanje ne dela pre-

glavic. Seveda ti bom časopis pošiljal, ti pa se mi zopet kmalu oglasi.

Urednik

Dragi urednik!

Ponovno se vam oglašam iz Kraljeva, kjer služim vojaški rok. Imam se kar dobro, prosim vas le, da bi mi pošiljali Steklarja. Lepo pozdravljam vse člane kolektiva, posebno pa še sodelavce strugarske in cizelske delavnice.

vojak FIŠNAR AVGUST
V. P. 4945/14
36002 KRALJEVO

Gusti zdravo!

Najprej se ti lepo zahvaljujem za pozdrave. Veseli me tudi, da si zadovoljen in da se imaš dobro. Seveda ti bom Steklarja redno pošiljal. Upam, da se boš zopet kmalu javil.

Urednik

Spoštovani tovariš urednik!

Odločil sem se, da vam napišem par vrstic. Minilo je že 11 mesecev, odkar sem vojak. Kadrovske rok služim precej daleč od doma, zato težko pričakujem Steklarja, da izvem vsaj nekaj novic in dogodkov, ki se dogajajo v podjetju in v Hrastniku. Vse lepo pozdravljam, posebno pa brigado Volfand Viktorja.

vojak KRIŽNIK ANTON
V. P. 3472/3
18002 NIS

Tonči zdravo!

Tudi jaz te lepo pozdravljam. Novice iz Hrastnika pa le skrbno spremljam, saj se boš kar kmalu zopet pojavil na delu v Steklarni.

Urednik

Dragi urednik!

Najprej sprejmite prav lepe pozdrave. Zahvaljujem se vam tudi za lepo čestitko, katere sem se zelo razveselil.

Vojsko služim pri Ankaranu in sem graničar na italijanski meji. Minilo je že precej časa, odkar sem odšel na odsluženje vojaškega roka in vedno, ko dobim Steklarja, ga z veseljem preberem. Opazil sem, da se je v STEKLARNI v tem času spremenilo precej stvari.

Prejmite lepe pozdrave od vojaka

KNEZ DANIJELA
PREMONČANI 1
66280 ANKARAN

Dani zdravo!

Najprej se ti lepo zahvaljujem za lepe pozdrave. Odslej bom še bolj trdno spal, ko nas na meji tako skrbno varujete.

Urednik

hčerka Marija z družinami in
ostalo sorodstvo